

MECANISMUL INDEPENDENT DE RAPORTARE:

ROMÂNIA RAPORT DE PROGRES 2012-13

Codru Vrabie, raportor independent
Primul raport de progres
First Progress Report

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

MECANISMUL INDEPENDENT DE RAPORTARE: ROMÂNIA RAPORT DE PROGRES 2012-13



EXECUTIVE SUMMARY: ROMANIA.....	3
REZUMAT: ROMÂNIA	11
I SCURT ISTORIC	23
II PROCESUL: DEZVOLTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE.....	27
III PROCESUL: CONSULTAREA DIN TIMPUL IMPLEMENTĂRII.....	31
IV IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR.....	33
A.1.a) DESEMNAREA UNEI PERSOANE RESPONSABILE PENTRU PUBLICAREA DATELOR DESCHISE ÎN FIECARE INSTITUȚIE PUBLICĂ	36
A.1.b) IDENTIFICAREA NEVOILOR DE REGLEMENTARE ȘI A SOLUȚIILOR LOGISTICE ȘI TEHNICE.....	38
A.1.c) INVENTARIEREA SETURILOR DE DATE DISPONIBILE (CU VALOARE RIDICATĂ)	41
A.1.d) PUBLICAREA PRIORITARĂ A UNOR SETURI DE DATE SPECIFICE PE SITE-URILE INSTITUȚIILOR PUBLICE	43
A.1.e) INIȚIEREA UNOR PROIECTE-PILOT, ÎN PARTENERIAT	45
A.1.f) ORGANIZAREA UNOR DEZBATERI PUBLICE PRIVIND UTILITATEA DATELOR DESCHISE	47
A.2.a) FORMAT UNIFORM ȘI PRELUCRABIL AUTOMAT PENTRU PUBLICAREA DATELOR DESCHISE	49
A.2.b) PROCEDURI PENTRU PUBLICAREA SETURILOR DE DATE RECOMANDATE DE SOCIETATEA CIVILĂ	51





A.2.c) PROCEDURI PENTRU CONTESTAȚII DE LA CETĂȚENI, ÎN PRIVINȚA DATELOR DESCHISE	53
A.2.d) MECANISM DE CONSULTARE ÎNTRE FURNIZORII ȘI BENEFICIARII DATELOR DESCHISE	55
A.2.e) CREAREA FACILITĂȚII DE RATING PENTRU EVALUAREA SETURILOR DE DATE CU VALOARE RIDICATĂ	57
A.2.f) PUBLICAREA CU REGULARITATE A UNOR SETURI DE DATE SPECIFICE, PE SITE-URILE INSTITUȚIILOR PUBLICE ...	59
A.3.a) INTEGRAREA DATELOR DESCHISE DE LA INSTITUȚIILE PUBLICE ÎNTR-O PLATFORMĂ UNICĂ, NAȚIONALĂ	61
A.3.b) INVENTARIEREA DATELOR, PENTRU FACILITAREA ACCESULUI PUBLIC	63
A.3.c) INSTITUIREA UNUI SISTEM DE MONITORIZARE PRIVIND CONFORMITATEA DATELOR DESCHISE.....	65
A.3.d) STIMULAREA PIEȚEI PENTRU UTILIZAREA INOVATOARE A DATELOR DESCHISE	67
A.3.e) PUBLICAREA CU REGULARITATE A SETURILOR DE DATE PE PLATFORMA NAȚIONALĂ, 25% DE VALOARE RIDICATĂ....	69
B. CREȘTEREA GRADULUI DE ACCES AL PUBLICULUI LA SERVICII PUBLICE ONLINE.....	71
V AUTO-EVALUAREA GUVERNULUI	75
VI PAȘII URMĂTORI	77
ANEXĂ: METODOLOGIE	81



EXECUTIVE SUMMARY

INDEPENDENT REPORTING MECHANISM (IRM): ROMANIA PROGRESS REPORT 2012-2013

Although several cabinet changes in Romania delayed many commitments, most saw at least limited progress. During 2012-2013, emphasis shifted from 'transparency' to a narrower, tech-oriented notion of 'open data.' Recent activity outside the reporting period, but considered by this report, show that many commitments should be completed in 2014. The next action plan should consider focusing on a broader set of open government goals, including access to "high-value" information.

The Open Government Partnership (OGP) is a voluntary international initiative that aims to secure commitments from governments to their citizenry to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. The Independent Reporting Mechanism (IRM) carries out a biannual review of the activities of each OGP participating country.

Romania began participating in OGP in September 2011, when the Ministry of Foreign Affairs (MAE) signed an expression of interest.

OGP PROCESS

Countries participating in the OGP follow a process for consultation during the development and implementation of their OGP action plan. Several cabinet changes complicated coordination and consultation in Romania.

When MAE expressed its interest, the Cabinet of Prime Minister Boc hardly prioritised the OGP and did not consult with stakeholders. Civil society, aware of the expression of interest through the OGP portal, called for action plan consultations in January 2012. The Ministry of Justice (MoJ) heeded the call, as part of its Anti-Corruption Strategy.

The NGOs involved invited several open data stakeholders. The MoJ allowed the stakeholder attendees to drive the agenda, which was then published, debated, commented on, and revised from January to April 2012. But the subsequent Cabinet of Prime Minister Ungureanu, voted into office in February 2012 after Prime Minister Boc resigned, had no time to initiate any implementation efforts. In May 2012 the Ponta I Cabinet succeeded Prime Minister Ungureanu's Cabinet.

Thus, a formal forum for consultations was not set for the implementation of the OGP action plan. The consultations took place in an ad-hoc manner.

In the summer of 2012, the General Secretariat of the Government (SGG) took over OGP coordination. Following the December 2012 elections and government restructuring, since February 2013, the Prime Minister's Chancellery (CPM) has coordinated implementation of the OGP action plan. Vice-Minister Radu Puchiu leads the efforts.

Beginning in March and April 2013, the Department for Online Services and Design (DSOD) assumed responsibility for executing technical aspects. Thus the most important consultations and developments on Romania's OGP action plan are evident only during the second half of 2013, which falls outside the cut-off date for this report's monitoring period.

The consultation process on the government self-assessment is limited and unclear.

This report was prepared by Codru Vrabie, independent researcher.

AT A GLANCE

PARTICIPATING SINCE: 2011
NUMBER OF COMMITMENTS: 18

LEVEL OF COMPLETION

COMPLETED:	1 OF 18
SUBSTANTIAL:	0 OF 18
LIMITED:	9 OF 18
NOT STARTED:	8 OF 18

TIMING

ON SCHEDULE:	6 OF 18
AHEAD OF SCHEDULE:	1 OF 18

COMMITMENT EMPHASIS

ACCESS TO INFORMATION:	18 OF 18
PARTICIPATION:	5 OF 18
ACCOUNTABILITY:	5 OF 18
TECH & INNOVATION FOR TRANSPARENCY & ACCOUNTABILITY:	18 OF 18

NUMBER OF COMMITMENTS WITH

CLEAR RELEVANCE TO AN OGP VALUE:	18 OF 18
MODERATE OR TRANSFORMATIVE POTENTIAL IMPACT:	11 OF 18
SUBSTANTIAL OR COMPLETE IMPLEMENTATION:	1 OF 18
ALL THREE (🌟):	0 OF 18

COMMITMENT IMPLEMENTATION

As part of OGP, countries are required to make commitments in a two-year action plan. Romania's plan included actions for three years. The Romanian action plan focused entirely on transparency through open data, although several commitments also involved civil society participation in the development of open data initiatives.

Romania's action plan's first theme involved three different national challenges according to the year of their expected completion. Each national challenge was further broken into several distinct, specific actions, which this report treats singularly. The second theme entailed eight e-government platforms, analysed in this report as an aggregated unit. During the implementation period reviewed by this report, many commitments only saw limited progress.

Table 1 summarises each of Romania's commitment, including each commitment's level of completion, ambition, whether it falls within Romania's planned schedule, and key next steps. Table 2 summarises the IRM researcher's evaluation of each commitment's implementation.

Table 1 | Assessment of Progress by Commitment

COMMITMENT SHORT NAME	POTENTIAL IMPACT				LEVEL OF COMPLETION				TIMING	NEXT STEPS
	NONE	MINOR	MODERATE	TRANSFORMATIVE	NOT STARTED	LIMITED	SUBSTANTIAL	COMPLETE		
THEME A: FACILITATING PUBLIC ACCESS TO OPEN DATA										
Challenge #1: Assuming Responsibility (Year 2012)										
A.1.a. Designating a person responsible for open data in each public institution									On schedule	New commitment building on existing implementation
A.1.b. Identifying regulatory needs and logistical and technical solutions to open data									Behind schedule	Revision of commitment to be more achievable or measurable
A.1.c. Making an inventory of available, high-value, and relevant data sets									Behind schedule	New commitment
A.1.d. Priority publishing of specific institutional data sets									Behind schedule	Further work on basic implementation
A.1.e. Initiating open data pilot projects as examples of good practice, in partnership with organizations									Behind schedule	Revision of commitment
A.1.f. Organizing public debates on the utility of open data, with government, NGOs, and business									Behind schedule	Revision of commitment

COMMITMENT SHORT NAME	POTENTIAL IMPACT				LEVEL OF COMPLETION				TIMING	NEXT STEPS
	NONE	MINOR	MODERATE	TRANSFORMATIVE	NO T STARTED	LIMITED	SUBSTANTIAL	COMPLETE		
Challenge #2: Standardizing Procedures (Year 2013)										
A.2.a. Having a uniform machine-readable open data publishing format									Behind schedule	Revision of commitment
A.2.b. Establishing procedures for publication of data-sets based on civil society recommendations									Behind schedule	Further work
A.2.c. Establishing procedures for citizen complaints pertaining to open data									Behind schedule	Revision of commitment
A.2.d. Creating consultation mechanism between open data producers and beneficiaries									Behind schedule	Abandon commitment
A.2.e. Creating a rating system for the assessment of published high-value data sets									Behind schedule	Further work
A.2.f. Routinely publishing specific data sets on public institution websites									Behind schedule	Abandon commitment
Challenge #3: Maximizing Results (Year 2014)										
A.3.a. Integrated platform for public institution open data									On schedule	Maintenance and monitoring of completed implementation
A.3.b. Creating data inventories to facilitate access									Ahead of schedule	Further work
A.3.c. Instituting a permanent monitoring mechanism of compliance to open data									On schedule	Further work
A.3.d. Stimulating the market to make innovative use of open data, including through partnerships									On schedule	Further work
A.3.e. Routinely publishing data sets on national platform, a quarter of which should be high-value									On schedule	Further work
THEME B: INCREASING PUBLIC ACCESS TO INFORMATION AND ONLINE PUBLIC SERVICES									On schedule	Revision of commitment

Table 2 | Summary of Results by Commitment

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
THEME A: FACILITATING PUBLIC ACCESS TO OPEN DATA	
Challenge #1: Assuming Responsibility (Year 2012)	
<p>A.1.a. Designating a person responsible for open data in each public institution:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Complete 	<p>The Government Memorandum on this commitment only interpreted application to central government. The CPM reports the commitment was fulfilled at the central level, and stakeholders confirm this. At local government levels, there was limited implementation. One designee, from a local government unit, told the IRM researcher that she was uploading information without training or a clear idea of her responsibilities. While publicly available data sets are important, in the opinion of the IRM researcher, once good practice on data sets is identified for a category of institutions (especially at the communal government level, where staff shortage is most severe), information officers may publish institutions' data sets, thus alleviating the need to designate specific, specialised staff. The IRM researcher recommends that for the next action plan this commitment be reformulated to include, or reach out to, local governments gradually. It should have clear timelines and specific targets, such as a standardised inventory of data sets that would need to be available at every level or category of public institutions.</p>
<p>A.1.b. Identifying regulatory needs and logistical and technical solutions to open data:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Moderate • Completion: Not started 	<p>The legislation necessary to open data was already in place, although not all institutions have the capacity to implement it and some bureaucratic barriers may apply, such as the over-protection of office secrets. Legally, some institutions claimed copyrights, so CPM/DSOD created a special license (OGL-ROU-1.0) that protects both the publisher and the user. On technical solutions, the majority of public institutions use proprietary formats (.xls), instead of .csv. In addition, web administrators from the public sector are not up to date with the latest developments in website architecture, so published datasets URLs are allegedly too complicated. Therefore, some kind of procedure may be needed to enable automated uploads of datasets in non-proprietary formats with simple URLs, under the widest re-use license. This commitment could be merged with A.3.a. or A.3.c.</p>
<p>A.1.c. Making an inventory of available, high-value, and relevant data sets:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Limited 	<p>Before OGP, public institutions perceived no need to inventory data. The commitment could be described as overly ambitious. It placed the burden of identifying the high-value data sets with each public institution, but mostly NGOs identified them, based on their own priorities. NGOs provided at least three versions of the inventory by the second half of 2013, when DSOD collected and published a table of progress reports from the ministries. The latest version lists more than 100 categories of information whose publication NGOs regarded as high-value. But many of these categories were human-readable documents, whereas some attribute 'high-value' only to machine-readable data. NGOs are frustrated with institutions (notably ministries and city halls) that initiate legislation without supporting evidence, and thus attribute 'high-value' to all information, both human- and machine-readable, that could support transparent decision-making. This is in accordance with legislation that has been in place, but not implemented, for a decade.</p>
<p>A.1.d. Priority publishing of specific institutional data sets:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Limited 	<p>Since the early 2000s, public institutions have had a legal obligation to publish activity reports, decision-making processes, and procurement data. Transparency data used to be collected at www.publicinfo.ro, a site that became dysfunctional in 2011. Very specific deliverables were listed in the action plan under this commitment, but it was almost impossible to assess whether all public institutions have completed each of the listed tasks. The number of public institutions covered by these legal requirements varies greatly. Moving forward, all public institutions should pro-actively publish basic, open data sets according to the existing legislation (Laws Nos. 24/2000, 544/2001 and 52/2003). The IRM researcher recommends better inter-agency coordination for the enforcement of existing legislation.</p>

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
<p>A.1.e. Initiating open data pilot projects as examples of good practice, in partnership with organizations:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Moderate • Completion: Limited 	<p>Interviewees were unable to point out any pilot-project that would fall 100% under this commitment. In the opinion of the IRM researcher, some activities could qualify as partnerships, but not necessarily as pilot-projects, such as the June 2013 "Moving Forward" Conference, organised by the Soros Foundation, Geo-Spatial and CPM/DSOD. CPM/DSOD should give this commitment a more defined and achievable goal. For example, it could consider a commitment to award annually three to five private projects and initiatives that promote the open data portal, make use of data published therein, or require additional data sets to be published and used on date.gov.ro/.</p>
<p>A.1.f. Organizing public debates on the utility of open data, involving government, NGOs, and business:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Not started 	<p>Interviewees recalled no public debate on the utility of public data in 2012. However, they did refer to several private and NGO initiatives on this topic. In the opinion of the IRM researcher, these debates would have occurred independently of the OGP commitments. In fact, the OGP in Romania did little to change the situation in public institutions. CPM/DSOD facilitated several meetings with line ministries, but organised only one public debate at the local level in Timișoara in October 2013 after the implementation period. As a possible next step, the CPM could co-finance some NGO events.</p>
<p>Challenge #2: Standardizing Procedures (Year 2013)</p>	
<p>A.2.a. Having a uniform machine-readable open data publishing format:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Not started 	<p>Although less than 100 institutions' information is available pro-actively, directly on the website and in machine-readable format, this is already progress from the .jpg formats of the early 2010s. Most institutions, however, especially local governments, still prefer .doc and .pdf. Open data advocates criticised the new date.gov.ro/dataset for using proprietary formats. Yet, CPM defends the priority publishing of the available data in any existing format. In 2014, CPM may help institutions standardise their data sets, in accordance with commitments A.1.c-e and A.3.a-e. A staged approach for the following years may be in order: 1) publish information (both human- and machine-readable) in any format; 2) encourage the publication of user-friendly, re-usable data sets (including proprietary); and 3) ensure the publication of all information in open, non-proprietary formats.</p>
<p>A.2.b. Establishing procedures for publication of data-sets based on civil society recommendations:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Limited 	<p>Prior to OGP, this was a general rule fully applicable to also to open data, and the commitment did not move government practice forward. CPM responded positively to the inventory of high-value data sets requested by civil society activists during the consultation meetings of 2013 and subsequently pressured ministries and central agencies to release data sets. Nonetheless, a specific procedure for regular, timely disclosure had not been adopted by the end of 2013. The government should have used a legal provision that already exists to implement this commitment. Thus in order to meet expectations on data that supports policy changes, the government should implement its existing law that has been in effect for 10 years to meet the expectations on data.</p>
<p>A.2.c. Establishing procedures for citizen complaints pertaining to open data:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Limited 	<p>This commitment existed prior to OGP, as a general rule applicable to government records, regardless of their specific format. It could have been left out of the action plan, but its inclusion focuses officials' attention on potential legislation that may need improvement alongside commitment A.1.b, allowing for solutions wherever problems may arise. To work well, however, this commitment needs to be linked to justice reforms (particularly with rules on electronic evidence and procedures on reasonable duration of trials), which is outside the scope of this report. CPM and its civil society partners should pro-actively identify data sets that may contain discrepancies and resolve them in discussions with the public institutions that co-managed such data.</p>

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
<p>A.2.d. Creating a consultation mechanism between open data producers and beneficiaries:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Not started 	<p>This commitment is similar to A.2.b, but envisages periodic meetings, instead of an ad hoc interaction. However, no progress was made, primarily because this commitment depends on the existence of a national open data portal. CPM has not yet identified all suppliers and beneficiaries, a necessary first step for offline consultations. For now, the online consultations work sufficiently well, especially when coupled with participation in the facilitated meetings at the line ministries. The IRM researcher recommends this commitment be abandoned for the next OGP action plan 2014-16, as it will be supplemented by the continuous implementation of commitment A.2.b.</p>
<p>A.2.e. Creating a rating system for the assessment of published high-value data sets:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Limited 	<p>Before OGP, only a few NGOs rated the quality of responses by public institutions to access to information requests that may have included open data. The rating systems now available in social media could help public institutions learn what users consider high-value data sets. For interviewees, the challenge is a rating system that fairly weighs data that is visited, downloaded, and/or correlated to applications, in addition to the spill over effect in the usage ratings of such applications. CPM objects that such a rating system is utopian. The government should use the consultations described in Section III and commitment A.2.b, with NGOs and the business sector, to develop a rating system that will be improved over time.</p>
<p>A.2.f. Routinely publishing specific data sets on public institution websites:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Moderate • Completion: Limited 	<p>Before OGP, public institutions were legally obligated to publish all of the data sets that support public policies, include statistics of relevant activity of public institutions, and reflect performance either pro-actively or upon request on a case-by-case basis (see commitment A.1.d and A.2.a-c. They rarely complied. If other commitments such as A.2.a through A.2.c are implemented well, then the net result will be routine publication of data sets. But, while publication may be verified, it will always be difficult to assess the routine of publication. Thus, the IRM researcher recommends this specific commitment should be abandoned, while the overall transparency of institutions and decision-making processes should be improved, according to the existing legislation. The MoJ/SNA and MDRAP for the local government, as well as SGG and/or the Legislative Council for the line ministries, could monitor the publication of transparency information (Laws Nos. 24/2000 and 52/2003, including both human- and machine-readable data).</p>
<p>Challenge #3: Maximizing Results (Year 2014)</p>	
<p>A.3.a. Creating an integrated platform for public institution open data:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Not Started 	<p>Before OGP, some NGO activists were following the data portals supported by the World Bank. The recently launched portal at date.gov.ro/ meets many of their expectations. NGOs are pleasantly surprised with this particular commitment being achieved ahead of schedule and implemented well. Stakeholders strictly interested in the national open data platform currently are concerned with some of the delays in fulfilling the other commitments. They expressed disappointment with the lack of coordination among the data sets, formats, and licenses for three government websites: date.gov.ro/dataset, buget.gov.ro/ and mbuget.gov.ro/buget/. But they expect 2014 to spearhead the open data movement in Romania and eagerly await publication of electoral information, given two important upcoming elections. Stakeholders await full integration of the rating system (commitment A.2.e) into the national open data platform.</p>
<p>A.3.b. Creating data inventories to facilitate public access</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Limited 	<p>Before OGP, some Romanians wished that the General Secretariat of the Government (SGG) would publish a listing of all information produced by public institutions, as required by transparency Laws No. 544/2001 and No. 52/2003. Some wished that MSI would do something similar with data re-used according to Law No. 109/2007. Some wished that ministries and city halls would start publishing the data that justifies their decisions, as mandated in Law No. 24/2000. The current date.gov.ro/dataset is a good start. Although scheduled to start in 2014, over 100 data sets have already been published. Stakeholders now expect more data sets to be published on the open data platform, as well as a new commitment inspired by Moldova (related to A.2.f): publish at least three new data sets every month. The IRM researcher recommends continued and full implementation.</p>

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
<p>A.3.c. Instituting a permanent monitoring mechanism of compliance to open data:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Moderate • Completion: Not started 	<p>Before OGP, the Ministry of Justice (MoJ) envisaged a monitoring mechanism for the National Anti-Corruption Strategy (SNA), including information collection about OGP, especially for local governments, where CPM has limited powers. Yet, 'compliance' refers both to procedures adopted pursuant to A.1.a-d and A.2.a-f, and to quality assurance that may exceed the scope of A.2.e. Some work on this commitment was completed ahead of schedule. In the second half of 2013, SNA monitoring included OGP compliance and monitoring reports will be published on the SNA portal. Discussions on compliance are pending for 2014, in conjunction with the rating system (A.2.e) and the complaints mechanism (A.2.c).</p>
<p>A.3.d. Stimulating the market to make innovative use of open data, including through partnerships:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Not started 	<p>Before OGP, the Romanian Government had to contain a prolonged economic and financial crisis (2008-2011) that was exacerbated by a deep political crisis (2012). Under these circumstances, stabilising macro-economic indicators was, and still is, more important than stimulating the market. Thus, stakeholders are sceptical that the government will be willing to start 2014 with initiatives pertaining to open data, although it may be a safe bet (lots to win, almost nothing to lose) in relation to the upcoming electoral campaigns. Since the implementation of this commitment has not started, no recommendations are necessary, apart from the suggestions made under A.1.e and f.</p>
<p>A.3.e. Routinely publishing datasets on the national platform, 25% of which should be 'high-value':</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: Transformative • Completion: Not started 	<p>Prior to OGP, not even the few experts and interested individuals that followed international trends fathomed that Romania could commit so soon to routine publishing of data sets. The challenge is to train public staff (ideally those appointed by virtue of commitment A.1.a to assemble and release specific data sets, especially those mentioned in commitments A.1.d and A.2.f. Since the implementation of this commitment has not started, no recommendations are necessary at this time.</p>
<p>Theme B: Increasing Public Access to Information and Online Public Services</p>	
<p>Theme B: Building upon existing efforts to increase the efficiency of on-line public services, the Government intends to develop eight e-government platforms, which were identified as responding to major needs of the public who interacts with the public administration</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP value relevance: Clear • Potential impact: None • Completion: Limited 	<p>Eight projects were listed under this commitment. Several were electronic service reforms that are not at the core of OGP, although some were more clearly relevant. The Public Procurement Electronic System (SEAP) presents information in closed and protected formats. Several promises were made to open the portal, and CPM published the 2007-2013 series of data on the national open data portal. The Electronic Allocation System for Transports (SAET) started in March 2013, with EU funding. It will not be completed by the submission deadline for the new OGP action plan. Finally, ensuring free online access to national legislation (N-Lex) is a combined project of the MoJ and other legislative and judicial institutions. It should allow direct and free access to legislation, as well as relevant jurisprudence. Developing electronic tools to manage subpoenas and facilitate access to information on legal proceedings might combine, via MoJ, the current jurisprudence portal with elements of ECRIS. The Integrated System for Electronic Access to Justice (SIAEJ) is still in the stage of contracting a feasibility study at the MoJ.</p> <p>In 2001, Law No. 544 on Access to Information mandated that all public institutions have a website, and civil servants would manage documents and information electronically. Several governmental projects aimed to advance online interaction for public services. E-administration portals, however, always remained the last priorities for budget allocations. The government should explain how these objectives improve access to government-held information, mobilise public participation in decision-making, increase accountability to constituencies, and/or facilitate access to new technologies for openness and accountability. If such explanations cannot be provided, it may be wise to abandon these commitments under the OGP, and continue them elsewhere, under EU-funded projects.</p>

RECOMMENDATIONS

Since 2001-2003, when most of the relevant pieces of legislation were adopted, Romania has made a lot of progress in the area of transparency, public participation, and accountability. However, this progress is limited to a positive-law view of institutional culture and development. It is focused on checking boxes, rather than on effecting real change in individual attitudes, meeting expectations, and providing quality public services. Thus, accountability is now reduced to conformity; public participation is reduced to following the letter rather than the spirit of legal requirements; transparency is reduced to taking advantage of the most convenient legal exception. As a result, Romanians have learned to mistrust their institutions, be sceptical of any promises on increased transparency, and take a cautious stance on processes that clearly place the citizen at the centre of government action.

FUTURE ACTION PLAN

The aspirations for the future action plan are fuzzy. They may also need to be adjusted in light of the very recent OGP developments of the second half of 2013. As of now, the expectations for the next action plan revolve around meta-data and open access, as well as real time tracking of all public budgets.

One academic specifically suggested that all the results of publicly funded research should be published in an open access portal, and the underlying data should be linked to the national open data platform.

Another suggestion, from a coalition of NGOs, was that detailed data on budgetary commitments, transfers and expenditures (both from the national budget and the European Union funds) should be published and updated weekly on the national open data platform.

The IRM researcher could not discriminate to what extent these suggestions were a direct consequence of OGP or if they may have appeared independently of OGP, due to global trends. Under these circumstances, the IRM researcher recommends the CPM focus on the following:

- *Expanding open data obligations from ministries and a few central government agencies to all other public institutions at central and local levels of government;*
- *Providing training and technical assistance for civil servants, with respect to*
 - *Identifying data sets and exporting them into the agreed and standardised machine-readable format, and*
 - *Standardizing the structure of websites for public institutions;*
- *Inventorizing and promoting good practices, especially at the local government level, where they may be easily replicated, once the websites are standardised;*
- *Reaching out to the business sector, to help them overcome their reluctance to participate in the open data movement;*
- *Encouraging cooperation with NGOs and recognizing the tremendous level of support shown to date.*

ELIGIBILITY REQUIREMENTS: 2012

To participate in OGP, governments must demonstrate commitment to open government by meeting minimum criteria on key dimensions of open government. Third-party indicators are used to determine country progress on each of the dimensions. The OGP Support Unit converts the raw data into a four-point scale, listed in parentheses below. For more information, visit <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/how-join/eligibility-criteria>. Raw data has been recoded by OGP staff into a four-point scale, listed in parentheses below.

BUDGET TRANSPARENCY:

Both relevant budget documents
(4 OF 4)

ACCESS TO INFORMATION:

Law Enacted
(4 OF 4)

ASSET DISCLOSURE:

Senior officials and politicians
(4 OF 4)

CIVIC PARTICIPATION:

8. 24 of 10
(4 OF 4)



Codru is a trainer and consultant on good administration, public management, anti-corruption, legislation drafting and institution building in Romania. He has contributed to drafting up to 30 evaluation reports, articles, and handbooks, as well as several laws related to the fight against corruption. Codru has more than 10 years of international experience in his fields. His work experience includes advocacy NGOs in Romania and South-Eastern Europe.



The Open Government Partnership (OGP) aims to secure concrete commitments from governments to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. OGP's Independent Reporting Mechanism assesses development and implementation of national action plans to foster dialogue among stakeholders and improve accountability.

REZUMAT

MECANISMUL INDEPENDENT DE RAPORTARE: ROMÂNIA RAPORT DE PROGRES 2012-13

Deși dese schimbări ale guvernului au întârziat mai multe din angajamentele României; cele mai multe au progresat, chiar dacă limitat. În perioada 2012-2013, accentul s-a mutat dinspre „transparență” către conceptul restrâns de „date deschise.” Activitatea cea mai recentă, aflată în afara perioadei de raportare, dar luată în considerare pentru acest raport, arată că multe dintre angajamente ar trebui finalizate în 2014. Viitorul plan de acțiune ar trebui să se concentreze pe obiective privind conceptul mai larg de guvernare deschisă, inclusiv accesul la informații cu „valoare ridicată.”

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională voluntară, care are scopul de a asigura, din partea guvernelor, angajamente în beneficiul cetățenilor, de a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. Mecanismul Independent de Raportare (IRM) face o revizuire bianuală a activităților din fiecare țară participantă OGP.

România și-a început participarea în cadrul OGP în septembrie 2011, când Ministerul Afacerilor Externe (MAE) a semnat o scrisoare de intenție.

PROCESUL OGP

Statele care participă în cadrul OGP urmează procese de consultare stabilite să aibă loc în timpul elaborării și implementării planului de acțiune OGP al fiecărei țări. Desele modificări ale Guvernului României au complicat coordonarea și consultarea în timpul acestor procese.

Când MAE și-a exprimat intenția de aderare la OGP, Guvernul Boc nu considera OGP drept o prioritate și nu s-a consultat cu părțile interesate. Societatea civilă, aflând despre scrisoarea de intenție prin intermediul portalului OGP, a solicitat consultări pentru elaborarea planului de acțiune în luna ianuarie 2012. Ministerul Justiției (MJ) a răspuns acestui apel, incluzând consultările în procesul de elaborare a Strategiei Anti-corupție.

ONG-urile implicate au invitat mai multe părți interesate de chestiunea datelor deschise. Ministerul Justiției le-a permis părților interesate să facă agenda discuțiilor, textele rezultate fiind apoi publicate, dezbătute, comentate și revizuite în perioada ianuarie-aprilie 2012. Dar Guvernul Ungureanu, investit în februarie 2012, după demisia premierului Boc, nu a avut timp pentru a iniția eforturi de implementare.

DINTR-O PRIVIRE

PARTICIPĂ DIN: 2011
NUMĂRUL ANGAJAMENTELOR: 18

STADIUL DE FINALIZARE

FINALIZAT:	1 DIN 18
SUBSTANȚIAL:	0 DIN 18
LIMITAT:	9 DIN 18
NEÎNCEPUT:	8 DIN 18

PROGRAMAREA ÎN TIMP

LA TERMEN:	6 DIN 18
ÎNAINTE DE TERMEN:	1 DIN 18

RELEVANȚA ANGAJAMENTELOR

ACCES LA INFORMAȚII:	18 DIN 18
PARTICIPARE PUBLICĂ:	5 DIN 18
RESPONSABILITATE:	5 DIN 18
TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENTĂ ȘI RESPONSABILITATE:	18 DIN 18

NUMĂR DE ANGAJAMENTE CU

RELEVANȚĂ CLARĂ FAȚĂ DE VALORILE OGP:	18 DIN 18
POSSIBIL IMPACT TRANSFORMATOR SAU MODERAT:	11 DIN 18
IMPLEMENTARE COMPLETĂ SAU SUBSTANȚIALĂ:	1 DIN 18

TOATE TREI (★): 0 DIN 18

În mai 2012, Guvernul Ungureanu a fost înlocuit de Guvernul Ponta 1.

Astfel, nu a fost stabilit un forum oficial pentru consultări privind implementarea planului de acțiune OGP, consultările desfășurându-se într-o manieră ad-hoc.

În vara anului 2012, Secretariatul General al Guvernului (SGG) a preluat coordonarea OGP. În urma alegerilor din decembrie 2012 și a restructurării guvernului, din februarie 2013, Cancelaria Primului-Ministru (CPM) coordonează implementarea planului de acțiune OGP. Secretarul de Stat Radu Puchiu conduce acest proces.

Începând din martie-aprilie 2013, Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD) s-a angajat în execuția aspectelor tehnice ale implementării. Astfel, cele mai importante consultări și evoluții privind planul de acțiune OGP al României sunt vizibile doar în a doua jumătate a anului 2013, care nu se încadrează în perioada de monitorizare a acestui raport.

Procesul de consultare cu privire la auto-evaluarea realizată de guvern a fost neclar.

IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR

În cadrul OGP, statele participante își iau angajamente pe baza câte unui plan de acțiune cu durata de doi ani. Planul României a inclus acțiuni pentru o perioadă de trei ani. Acest plan acțiune s-a concentrat în întregime asupra transparenței prin date deschise, deși mai multe angajamente implicau și participarea societății civile în dezvoltarea de inițiative privind datele deschise. Prima parte a planului de acțiune al României conține trei provocări naționale, în succesiunea anilor prevăzuți pentru finalizarea activităților respective. Fiecare provocare națională cuprinde mai multe acțiuni distincte, specifice, care sunt tratate separat în cadrul acestui raport. A doua parte a planului conține opt proiecte de e-guvernare, care sunt analizate în acest raport ca o unitate agregată. Pe parcursul perioadei de implementare revizuite prin acest raport, multe angajamente au progresat limitat.

Tabelul 1 rezumă angajamentele asumate de România și, pentru fiecare dintre ele, stadiul de finalizare, ambiția, încadrarea în calendar și pașii de urmat. Tabelul 2 rezumă evaluarea făcută de raportorul IRM cu privire la implementarea fiecărui angajament.

Tabelul 1: Evaluarea progresului pe fiecare angajament

DENUMIREA PRESCURTATĂ A ANGAJAMENTULUI	POSIBIL IMPACT				STADIU DE FINALIZARE				ÎNCADRARE ÎN TIMP	PAȘI DE URMAT
	NICIUNUL	SCĂZUT	MODERAT	TRANSFORMATOR	NEÎNCEPUT	LIMITAT	SUBSTANTIAL	FINALIZAT		
PARTEA A: FACILITAREA ACCESULUI PUBLICULUI LA INFORMAȚII ÎN FORMAT DE DATE DESCHISE										
Provocarea #1: Asumarea responsabilității (anul 2012)										
A.1.a. Desemnarea unei persoane responsabile pentru publicarea datelor deschise în fiecare instituție publică									La termen	Formularea unui nou angajament
A.1.b. Identificarea nevoilor de reglementare și a soluțiilor logistice și tehnice									Întârziat	Revizuirea angajamentului
A.1.c. Inventarierea seturilor de date disponibile (cu valoare ridicată)									Întârziat	Formularea unui nou angajament
A.1.d. Publicarea prioritară a unor seturi de date specifice pe site-urile instituțiilor publice									Întârziat	Continuarea eforturilor
A.1.e. Inițierea unor proiecte-pilot, în parteneriat									Întârziat	Revizuirea angajamentului
A.1.f. Organizarea unor dezbateri publice privind utilitatea datelor deschise									Întârziat	Revizuirea angajamentului

DENUMIREA PRESCURTĂ A ANGAJAMENTULUI	POSBIL IMPACT				STADIU DE FINALIZARE				ÎNCADRARE ÎN TIMP	PAȘI DE URMAT
	NICIUNUL	SCĂZUT	MODERAT	TRANSFORMATOR	NEÎNCEPUT	LIMITAT	SUBSTANȚIAL	FINALIZAT		
Provocarea #2: Standardizarea procedurilor (anul 2013)										
A.2.a. Format uniform și prelucrabil automat pentru publicarea datelor deschise									Întârziat	Revizuirea angajamentului
A.2.b. Proceduri pentru publicarea seturilor de date recomandate de societatea civilă									Întârziat	Continuarea eforturilor
A.2.c. Stabilirea procedurilor pentru reclamațiile cetățenilor referitoare la datele deschise									Întârziat	Revizuirea angajamentului
A.2.d. Mecanism de consultare între furnizorii și beneficiarii datelor deschise									Întârziat	Abandonarea angajamentului
A.2.e. Crearea facilității de rating pentru evaluarea seturilor de date cu valoare ridicată									Întârziat	Continuarea eforturilor
A.2.f. Publicarea cu regularitate a unor seturi de date specifice, pe site-urile instituțiilor publice									Întârziat	Abandonarea angajamentului
Provocarea #3: Maximizarea rezultatelor (anul 2014)										
A.3.a. Integrarea datelor deschise de la instituțiile publice într-o platformă unică, națională									La termen	Menținerea și monitorizarea implementării până la finalizare
A.3.b. Inventarierea datelor, pentru facilitarea accesului public									Înainte de termen	Continuarea eforturilor
A.3.c. Instituirea unui sistem de monitorizare privind conformitatea datelor deschise									La termen	Continuarea eforturilor
A.3.d. Stimularea pieței pentru utilizarea inovatoare a datelor deschise									La termen	Continuarea eforturilor
A.3.e. Publicarea cu regularitate a seturilor de date pe platforma națională, 25% de valoare ridicată									La termen	Continuarea eforturilor
PARTEA B: CREȘTEREA GRADULUI DE ACCES AL PUBLICULUI LA INFORMAȚII ȘI SERVICII PUBLICE ONLINE									La termen	Revizuirea angajamentului

Tabelul 2: Rezumatul evaluării rezultatelor pentru fiecare angajament

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL EVALUĂRII REZULTATELOR
PARTEA A: FACILITAREA ACCESULUI PUBLICULUI LA INFORMAȚII ÎN FORMAT DE DATE DESCHISE	
Provocarea #1: Asumarea responsabilității (anul 2012)	
<p>A.1.a. Desemnarea unei persoane responsabile pentru publicarea datelor deschise în fiecare instituție publică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Finalizat 	<p>Limbajul din Memorandumul Guvernului limitează aplicarea planului de acțiune doar la instituțiile administrației centrale. CPM arată că acest angajament este îndeplinit la nivel central, iar părțile interesate confirmă; în schimb, la nivelul administrației locale, progresul este limitat. Una din persoanele desemnate de la nivel local a dezvăluit pentru raportorul IRM că încarcă pe site doar informațiile pe care le primește, fără să fi primit instruire ori viziunea integrală asupra responsabilităților. Deși identificarea și publicarea seturilor de date sunt importante, raportorul IRM e de părere că, odată ce este identificată o bună practică în materia seturilor de date, într-o anumită categorie de instituții, toate instituțiile din acea categorie pot să colecteze și să publice aceleași seturi specifice de date, prin intermediul persoanelor deja responsabile de accesul la informații; astfel, se poate renunța la desemnarea persoanelor responsabile de seturile de date, mai ales în administrația locală de la nivelul comunelor, unde lipsa de personal este acută. Raportorul IRM recomandă ca, în următorul plan de acțiune OGP, acest angajament să fie reformulat pentru a include, treptat, administrația publică locală, cu un calendar clar și obiective specifice, cum ar fi câte un inventar standardizat de seturi de date care trebuie să fie disponibile/publicate, pentru diverse niveluri sau categorii de instituții publice.</p>
<p>A.1.b. Identificarea nevoilor de reglementare și a soluțiilor logistice și tehnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Moderat • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Legislația necesară pentru date deschise deja există, chiar dacă nu toate instituțiile au capacitatea de a o aplica, iar unele bariere birocratice persistă, cum ar fi supra-protecția datelor clasificate drept secrete de serviciu. În întâmpinarea unor instituții care susțin că ar avea drepturi de autor asupra datelor, CPM/DSOD a considerat necesară emiterea unei licențe speciale OGL-ROM-1.0, care protejează atât instituția care publică setul de date, cât și utilizatorul. În privința soluțiilor tehnice, majoritatea instituțiilor publice folosesc formate proprietare .xls, în loc de .csv. Nu toți administratorii de web din instituțiile publice sunt la curent cu cele mai recente evoluții în arhitectura site-urilor, așa încât seturile de date publicate sunt disponibile sub adrese URL aparent prea complicate. Ar putea fi utilă crearea unui set de proceduri care să permită publicarea automată a seturilor de date, direct în formate non-prorietare, cu URL-uri simple/standardizate, sub licența care asigură cea mai largă posibilitate de reutilizare. Raportorul IRM sugerează că acest angajament ar putea fuziona cu A.3.a) sau A.3.c)</p>
<p>A.1.c. Inventarierea seturilor de date disponibile (cu valoare ridicată):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Înainte de OGP, instituțiile publice nu percepeau nevoia de a avea un inventar al seturilor de date. Acest angajament ar putea fi descris ca excesiv de ambițios. Angajamentul pune identificarea seturilor de date cu valoare ridicată în sarcina instituțiilor publice, dar inventarierea a fost realizată mai curând de ONG-uri, acestea promovându-și propriile priorități. ONG-urile au oferit 3 versiuni consecutive ale inventarului, până când, în a doua jumătate a anului 2013, CPM/DSOD a colectat și publicat un tabel privind rapoartele de progres din cadrul ministerelor. Cea mai recentă versiune conține mai mult de 100 de categorii de informații a căror publicare este considerată de mare valoare, din perspectiva ONG-urilor. Totuși, multe dintre categorii se referă mai degrabă la documente de citit, decât la date prelucrabile automat, în timp ce atributul „valoare ridicată” ar trebui aplicat doar pentru date. ONG-urile sunt nemulțumite de instituțiile publice (în special ministere și primării) care inițiază reglementări fără documente justificative, astfel că aplică atributul „valoare ridicată” tuturor informațiilor (atât celor lecturabile, cât și celor prelucrabile) care ar trebui să sprijine transparența decizională, în conformitate cu legislația în vigoare, incorect și insuficient aplicată de 10 ani.</p>

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL EVALUĂRII REZULTATELOR
<p>A.1.d. Publicarea prioritară a unor seturi de date specifice pe site-urile instituțiilor publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>De la începutul anilor 2000, instituțiile publice au obligația legală de a-și publica rapoartele de activitate, procesele de luare a deciziilor sau datele privind achizițiile publice; rapoartele oficiale, centralizate, privind transparența erau publicate, de regulă, la www.publicinfo.ro, un site care nu mai funcționează din 2011. Planul de acțiune conține rezultate așteptate suficient de specifice pentru acest angajament, dar este aproape imposibil să se evalueze dacă toate instituțiile publice au finalizat sarcinile enumerate. Numărul instituțiilor publice cuprinse de aceste prevederi legale variază foarte mult. Pe mai departe, toate instituțiile publice ar trebui să poată publica pro-activ aceste seturi de date primare, în conformitate cu legislația în vigoare (Legile 24/2000, 544/2001 și 52/2003). Raportorul IRM recomandă o mai bună coordonare inter-instituțională pentru buna aplicare a legilor în vigoare.</p>
<p>A.1.e. Inițierea unor proiecte-pilot, în parteneriat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Persoanele intervievate nu au putut identifica niciun proiect-pilot care să fie cuprins sub acest angajament. Totuși, în opinia raportorului IRM, există unele activități care s-ar putea califica drept parteneriate, chiar dacă nu neapărat ca proiecte-pilot, cum ar fi conferința „Moving Forward” din iunie 2013, co-organizată de către Fundația Soros, Geo-spațial și CPM/DSOD. CPM/DSOD ar putea să reformuleze angajamentul, cu un scop clar definit și mai realizabil. De exemplu, s-ar putea lua în considerare inițiativa de a recompensa, anual, 3-5 proiecte sau inițiative private care promovează portalul de date deschise, utilizează datele publicate acolo sau dezvoltă nevoi de date suplimentare, care să fie publicate și utilizate la data.gov.ro.</p>
<p>A.1.f. Organizarea unor dezbateri publice privind utilitatea datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Persoanele intervievate nu și-au putut aminti nicio dezbatere publică organizată cu privire la utilitatea datelor deschise în 2012. Au amintit însă mai multe inițiative private, inclusiv ale ONG-urilor. În opinia raportorului IRM, dezbateri publice privind utilitatea datelor deschise ar fi avut loc în România chiar și fără angajamentele OGP. De fapt, OGP nu a schimbat prea mult situația din instituțiile publice. CPM/DSOD a facilitat mai multe întâlniri cu ministerele de resort, dar a organizat o singură dezbatere publică, la nivel local, în Timișoara, la sfârșitul lunii octombrie 2013, dincolo de perioada de implementare. În privința pașilor de urmat, CPM ar putea cofinanța unele din evenimentele organizate de ONG-uri.</p>
<p>Provocarea #2: Standardizarea procedurilor (anul 2013)</p>	
<p>A.2.a. Format uniform și prelucrabil automat pentru publicarea datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Deși mai puțin de 100 de instituții oferă informații publicate proactiv, direct pe site-ul instituției, într-un format prelucrabil automat, acesta este deja un progres față de formatele .jpg de la începutul anilor 2010. Cele mai multe dintre instituțiile din administrația locală, însă, preferă formatele .doc și .pdf. Cei mai aprigi promotori ai datelor deschise au criticat recent lansatul portal data.gov.ro/dataset pentru utilizarea formatelor proprietare. Dar, pe bună dreptate, CPM consideră că prioritatea principală este publicarea datelor disponibile. În 2014, CPM poate ajuta instituțiile pentru a face conversia seturilor de date în formatul standardizat, în conformitate cu angajamentele A.1.c. până la e) și A.3.a. până la e). O abordare graduală pentru următorii ani ar putea fi utilă, abordând treptat 1) publicarea tuturor informațiilor (lecturabile și prelucrabile) în orice format disponibil; 2) încurajarea publicării seturilor de date în formate care să permită reutilizarea (inclusiv în formate proprietare); 3) asigurarea publicării tuturor informațiilor în formate deschise, neproprietare.</p>

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL EVALUĂRII REZULTATELOR
<p>A.2.b. Proceduri pentru publicarea seturilor de date recomandate de societatea civilă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Chiar și înainte de OGP ar fi putut exista astfel de proceduri pentru date deschise, pe baza legilor în vigoare; astfel, angajamentul nu contribuie la îmbunătățirea practicilor de guvernare. CPM a răspuns pozitiv la inventarul de seturi de date cu „valoare ridicată” pe care activiștii societății civile le-au solicitat în cadrul consultărilor 2013, punând presiune asupra ministerelor și administrației centrale pentru a publica acele seturi de date. Totuși, până la sfârșitul anului 2013, încă nu există și nu a fost adoptată o procedură specifică pentru publicarea periodică a acestor seturi de date. Pentru acest angajament, guvernul ar fi trebuit să pună în aplicare niște prevederi legale care deja există. Din acest motiv, pentru a îndeplini așteptările cu privire la datele care sprijină și fundamentează schimbări de politici publice, raportorul IRM recomandă guvernului corecta aplicare a legislației care este în vigoare de circa 10 ani.</p>
<p>A.2.c. Proceduri pentru contestații de la cetățeni, în privința datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Acest angajament exista și înainte de OGP, ca regulă generală aplicabilă oricăror registre cu date guvernamentale, indiferent de formatul lor specific. Deși putea fi lăsat în afara planului de acțiune OGP, includerea acestui angajament atrage atenția oficialilor asupra legislației care ar putea avea nevoie de îmbunătățiri, odată cu finalizarea angajamentului A.1.b., pentru a permite soluții acolo unde pot apărea probleme. Totuși, pentru ca acest angajament să aibă succes, este nevoie să fie raportat la reformele din justiție (în special cu privire la administrarea probelor în format electronic și cu privire la limitările procedurale privind durata rezonabilă a proceselor), care se situează în afara domeniului de interes pentru acest raport de progres. CPM și partenerii săi din societatea civilă ar trebui să identifice, pro-activ, acele seturi de date care sunt susceptibile de a conține discrepanțe, pentru a le clarifica în discuțiile cu instituțiile publice care co-crează sau co-administrează astfel de date.</p>
<p>A.2.d. Mecanism de consultare între furnizorii și beneficiarii datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Scăzut • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Angajamentul nu este cu mult diferit de A.2.b., deși acesta pare să implice mai multă regularitate, prevăzând întâlniri periodice în locul unor interacțiuni ad-hoc, atunci când apare o nevoie. Cu toate acestea, nu au fost înregistrate progrese, în primul rând pentru că acest angajament depinde de existența portalului național de date deschise. CPM încă nu a identificat toți furnizorii și beneficiarii, pentru a putea imagina posibilitatea creării unui astfel de mecanism pentru consultări în persoană. Pentru moment, consultările online funcționează suficient de bine, mai ales când sunt cuplate cu participarea față în față, de genul reuniunilor facilitate de la ministerele de resort. Raportorul IRM sugerează că acest angajament ar putea să fie abandonat pentru următorul plan de acțiune OGP 2014-16, obiectivul urmând să fie suplinat de implementarea continuă a angajamentului A.2.b.</p>
<p>A.2.e. Crearea facilității de rating pentru evaluarea seturilor de date cu valoare ridicată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Înainte de OGP, doar câteva ONG-uri, implicate în monitorizarea accesului la informații, au evaluat calitatea răspunsurilor date de instituțiile publice cu privire la solicitările privind datele deschise. Sistemele de rating, acum disponibile pe scară largă în social media, ar putea ajuta instituțiile publice să afle ce anume considera utilizatorii ca fiind seturi de date cu valoare ridicată. Persoanele interviuate sunt de părere că provocarea rezidă în a găsi un sistem de rating care să pondereze corect datele care sunt doar vizitate, datele care sunt și descărcate, datele care sunt chiar conectate și/sau corelate cu aplicații, respectiv efectul de multiplicare venit din rating-ul utilizatorilor unor asemenea aplicații, dar CPM obiectează, pe bună dreptate, că un astfel de sistem de rating este utopic. Mecanismele de consultare descrise în secțiunea a III-a sau la angajamentul A.2.b. ar trebui folosite pentru a ajunge la un consens cu privire la ce și cum ar trebui să fie evaluat în privința seturilor de date.</p>

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL EVALUĂRII REZULTATELOR
<p>A.2.f. Publicarea cu regularitate a unor seturi de date specifice, pe site-urile instituțiilor publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Chiar și înainte de OGP, instituțiile publice aveau obligația legală de a publica, fie proactiv, fie la cerere, toate seturile de date care susțin politicile publice, statisticele relevante privind activitatea și performanța instituțiilor publice (a se vedea angajamentele A.1.d și A.2.a-c, însă rareori au respectat aceste prevederi. Dacă angajamentele de genul celor de la A.2.a până la c) sunt corect implementate, atunci rezultatul direct va fi publicarea cu regularitate a seturilor de date. Dar, în timp ce publicarea propriu-zisă poate fi verificată, va fi întotdeauna dificil de evaluat dacă se face cu regularitate. Astfel, raportorul IRM recomandă abandonarea acestui angajament, dar îmbunătățirea transparenței instituțiilor și proceselor decizionale, în conformitate cu legislația în vigoare. Publicarea informațiilor privind transparența (prevăzute în Legile 24/2000 și 52/2003, atât în format lecturabil, cât și prelucrabil automat) poate fi monitorizată de MJ/SNA și MDRAP pentru administrația locală, respectiv de SGG și/sau Consiliul Legislativ pentru ministerele de resort.</p>
<p>Provocarea #3: Maximizarea rezultatelor (anul 2014)</p>	
<p>A.3.a. Integrarea datelor deschise de la instituțiile publice într-o platformă unică, națională:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Înainte de aderarea la OGP, unii dintre activiștii ONG-urilor urmăreau evoluțiile de pe portalurile de date ale Băncii Mondiale. Portalul lansat recent la date.gov.ro/ îndeplinește multe dintre așteptările lor, mai ales prin plăcuta surpriză a îndeplinirii acestui angajament înainte de termen. Acest angajament a fost finalizat în devans, fiind și bine implementat, spre satisfacția ONG-urilor. Părțile interesate exclusiv de platforma națională de date deschise sunt mai degrabă îngrijorate de întârzierile privind alte angajamente. Dezamăgirile exprimate se referă la aparenta lipsa de coordonare între seturile de date, formatele și licențele utilizate din trei site-uri guvernamentale: date.gov.ro/dataset, buget.gov.ro și www.mbuget.gov.ro/buget/. Dar se așteaptă ca mișcarea pentru date deschise să fie o preocupare majoră în România anului 2014, așteptând mai cu seamă publicarea informațiilor electorale, având în vedere viitoarele două runde de alegeri. Părțile interesate așteaptă integrarea completă a sistemului de rating (vezi angajamentul A.2.e în platforma națională de date deschise, la date.gov.ro/dataset.</p>
<p>A.3.b. Inventarierea datelor, pentru facilitarea accesului public:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Înainte de OGP, unii români sperau că SGG ar putea publica o listă a tuturor informațiilor pe care le produc instituțiile publice, ca parte din atribuțiile/ responsabilitățile sale privind centralizarea datelor privind implementarea legilor transparenței, 544/2001 și 52/2003; sau că MSI ar putea face o listă similară, cu datele reutilizate conform Legii 109/2007; sau că ministerele și primăriile vor începe publicarea datelor aferente notelor de fundamentare, conform Legii 24/2000. Inventarul actual, disponibil la date.gov.ro/dataset, este un bun început. Angajamentul este programat să înceapă abia în 2014. Cu toate acestea, peste 100 de seturi de date au fost deja publicate. Părțile interesate se așteaptă acum la publicarea din ce în ce mai multor seturi de date pe portalul național de date deschise, precum și la asumarea unui nou angajament, inspirat din Republica Moldova: Guvernul să publice lunar cel puțin câte 3 noi seturi de date. Raportorul IRM recomandă continuarea și deplina implementare a acestui angajament.</p>
<p>A.3.c. Instituirea unui sistem de monitorizare privind conformitatea datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Moderat • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Înainte de OGP, Ministerul Justiției (MJ) a preconizat un mecanism special de monitorizare a conformității cu prevederile Strategiei Anticorupție Națională (SNA). Unele dintre activitățile de monitorizare SNA includ colectarea de informații cu privire la punerea în aplicare a OGP, mai ales la nivelul autorităților locale, acolo unde CPM are puteri limitate. Cu toate acestea, „conformitatea” (în sensul acestui angajament) se referă atât la procedurile adoptate sub angajamentele A.1.a până la d, cât și sub cele de la A.2.a până la f, respectiv la un mod de asigurare a calității, care ar putea chiar depăși domeniul de aplicare al angajamentului A.2.e. O parte din acest angajament a fost finalizată în devans. În a doua jumătate a anului 2013, vizitele de monitorizare SNA au inclus colectarea de informații cu privire la respectarea OGP, rapoartele urmând să fie publicate pe portalul SNA (a se vedea obiectivul SNA 4.1.2—Prevenirea corupției în instituțiile publice, menționat în secțiunea I de mai sus). Discuții substanțiale cu privire la conformitate sunt așteptate pentru 2014, mai ales în legătură cu sistemul de rating specificat în angajamentul A.2.e și/sau cu mecanismul de contestații specificat în angajamentul A.2.c.</p>

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL EVALUĂRII REZULTATELOR
<p>A.3.d. Stimularea pieței pentru utilizarea inovatoare a datelor deschise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Chiar înainte de aderării la OGP, Guvernul României a trebuit să țină piept unei prelungite crize economico-financiare (2008-2011), care a fost exacerbată ulterior de o profundă criză politică (2012). În aceste condiții, stabilizarea indicatorilor macro-economici a fost (și încă mai este) mult mai importantă decât stimularea pieței, ceea ce face ca părțile interesate să se arate sceptice față de ideea că Guvernul va fi dispus să înceapă anul 2014 cu inițiative referitoare la datele deschise, deși acesta ar putea fi un pariu sigur (mult de câștigat, aproape nimic de pierdut) în ceea ce privește viitoarele campanii electorale. Având în vedere că implementarea acestui angajament nu a început, nu există recomandări, în afară de sugestiile făcute în privința angajamentelor A.1.e și f.</p>
<p>A.3.e. Publicarea cu regularitate a seturilor de date pe platforma națională, 25% de valoare ridicată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Transformator • Stadiu de finalizare: Neînceput 	<p>Înainte de aderarea la OGP, nici măcar puținii experți ori cei care urmăreau tendințele internaționale nu ar fi crezut că România se putea angaja, atât de repede, la publicarea cu regularitate a seturilor de date. Principala provocare este instruirea personalului din instituțiile publice (în mod ideal, a celor desemnați în virtutea angajamentului A.1.a pentru a identifica, a asambla și a publica seturi specifice de date, mai ales din categoriile menționate în angajamentele A.1.d și A.2.f. Având în vedere că implementarea acestui angajament nu a început, nu există recomandări.</p>
<p>Partea B: Creșterea gradului de acces al publicului la informații și servicii publice online</p>	
<p>Partea B: Continuând eforturile administrației de a spori eficiența serviciilor publice oferite prin mijloace electronice, Guvernul își propune dezvoltarea unui număr de opt platforme de e-guvernare, identificate ca răspunzând unor nevoi majore la nivelul cetățenilor care interacționează cu serviciile furnizate de administrația publică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanță față de valorile OGP: Clară • Posibil impact: Niciunul • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Cele 8 proiecte din cadrul acestui pachet de angajamente fac referire la servicii publice online, care nu sunt neapărat relevante pentru provocările majore ale OGP. Portalul sistemului electronic de achiziții publice (SEAP) prezintă informațiile în format închis și protejat. Promisiunile privind deschiderea SEAP nu au fost îndeplinite până când CPM a publicat seriile de date 2007-2013 pe portalul național de date deschise. Sistemul de atribuire electronică în transporturi (SAET) a început în martie 2013, cu finanțare UE, dar nu se va finaliza până la noul plan de acțiune OGP. Asigurarea accesului online gratuit la legislația națională (N-Lex) este un proiect combinat al Ministerului Justiției și al altor instituții legislative și judiciare, menit să permită accesul publicului la legislația în vigoare și la jurisprudența relevantă. Dezvoltarea de instrumente electronice pentru gestionarea citațiilor și facilitarea accesului la informații privind procedurile judiciare este un proiect care ar putea combina, prin intermediul MJ, portalul jurisprudenței cu elemente din ECRIS. Sistemul Informatic Integrat de Acces Electronic la Justiție (SIIAEJ) este încă în faza de a contracta un studiu de fezabilitate la MJ.</p> <p>Începând cu anul 2001, Legea 544 privind accesul la informații a introdus prezumția legală că toate instituțiile publice au câte un site, iar funcționarii publici gestionează documente și informații în format electronic. Mai multe proiecte guvernamentale au avut scopul de a promova diferite grade de interacțiune online pentru serviciile publice. Portalurile naționale de e-guvernare și e-administrație au rămas întotdeauna ultimele priorități, atunci când s-a pus problema alocărilor bugetare. Guvernul ar trebui să explicitizeze în ce măsură aceste angajamente îmbunătățesc accesul publicului la informațiile deținute de autorități, mobilizează participarea publicului la luarea deciziilor, respectiv cresc responsabilitatea decidenților față de publicul lor și/sau facilitează accesul publicului la noi tehnologii, pe care să le utilizeze pentru mai mare deschidere și responsabilitate. Dacă nu pot fi oferite astfel de explicații, ar fi înțelept să se abandoneze aceste angajamente asumate în cadrul OGP, urmând ca proiectele acestea să fie implementate în cadrul altor aranjamente (cum ar fi proiecte finanțate de UE).</p>

RECOMANDĂRI

Începând cu 2001-2003, când au fost adoptate cele mai multe dintre legile relevante, România a progresat mult în materie de transparență, participare publică și responsabilitate. Totuși, acest progres se limitează la o viziune a dreptului pozitiv (supremația legislației în vigoare) asupra culturii instituționale și asupra dezvoltării, viziune centrată mai degrabă pe bifare de căsuțe, decât pe schimbări reale în privința atitudinilor individuale, pe satisfacerea așteptărilor publicului și pe furnizarea de servicii publice de calitate. Astfel, responsabilitatea este acum redusă la conformitate, participarea publicului la îndeplinirea formală a literei legii, în loc de urmărirea spiritului cerințelor legale, iar transparența la găsirea celei mai convenabile excepții legale aplicabile. Drept urmare, românii au învățat să nu aibă încredere în instituții, să fie sceptici față de promisiunile privind creșterea transparenței, respectiv să fie precauți față de procesele care plasează cetățeanul în centrul acțiunii guvernamentale.

VIITORUL PLAN DE ACȚIUNE

Aspirațiile față de viitorul plan de acțiune sunt neclare (probabil că vor trebui ajustate în lumina foarte recentelor evoluții OGP din a doua jumătate a anului 2013). Deocamdată, așteptările față de planul de acțiune viitor se referă la meta-date și acces deschis, precum și la urmărirea în timp real a tuturor bugetelor publice.

Un universitar a sugerat în mod special că toate rezultatele cercetărilor finanțate din fonduri publice ar trebui să fie publicate într-un portal de acces deschis, iar datele primare să fie conectate cu platforma națională de date deschise.

O altă sugestie, de la o coaliție de ONG-uri, este ca datele detaliate privind angajamentele bugetare, transferurile și cheltuielile (atât cele din bugetul național, cât și cele din fondurile UE) să fie publicate și actualizate săptămânal pe platforma națională de date deschise.

Raportorul IRM nu poate distinge în ce măsură aceste propuneri sunt o consecință directă a implementării planului de acțiune OGP, ori dacă au apărut independent de OGP, ca urmare a tendințelor globale. În aceste condiții, raportorul IRM sugerează că CPM poate pune accentul pe:

- extinderea obligațiilor privind datele deschise de la ministere și câteva agenții guvernamentale până la toate celelalte instituții publice din administrația centrală și locală,
- furnizarea de instruire și asistență tehnică pentru funcționarii publici, cu privire la
 - o identificarea seturilor de date și exportarea lor în formatul prelu-crabil automat, care a fost agreat și standardizat, precum și la
 - o standardizarea structurii site-urilor pentru instituțiile publice,

CRITERII DE ELIGIBILITATE: 2012

Pentru a se implica în OGP, guvernul unei țări trebuie să se angajeze la îndeplinirea unor minime criterii de performanță privind guvernarea deschisă, pe câteva dimensiuni-cheie. Indicatori produși de alte organizații decât OGP sunt utilizați pentru a determina progresul unei țări pe fiecare dintre aceste dimensiuni. Pentru mai multe informații, a se vedea <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/how-join/eligibility-criteria>. Datele brute au fost recodate de personalul OGP, folosind o scală de 4 puncte, cum se vede în parantezele de mai jos.

TRANSPARENȚĂ BUGETARĂ:

Ambele documente relevante pentru buget (2 DIN 4)

ACCES LA INFORMAȚII:

Legea în vigoare (2 DIN 4)

DECLARAȚII DE AVERE:

Publice pentru înalți funcționari și politicieni (1 DIN 4)

PARTICIPARE PUBLICĂ:

8,24 din 10 (4 DIN 4)



Codru este un formator și consultant român pe teme de bună guvernare, management public, anticorupție, tehnică legislativă și capacitate instituțională. A contribuit la elaborarea a aproape 30 de rapoarte de evaluare, articole și ghiduri, ca și a câtorva legi privind lupta împotriva corupției. Codru are mai bine de 10 ani de experiență în aceste domenii. A lucrat mai tot timpul cu organizații neguvernamentale din România și Europa de Sud-Est.



Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) își propune să obțină, din partea guvernelor, angaja-

mente concrete privind transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și utilizarea noilor tehnologii pentru consolidarea bunei guvernări. Mecanismul Independent de Raportare al OGP (IRM) evaluează progresul realizat în implementarea planurilor de acțiune și facilitează dialogul dintre părțile interesate, pentru îmbunătățirea responsabilității publice.

- inventarierea și promovarea bunelor practici, în special la nivelul administrației locale, unde acestea pot fi ușor de replicat, odată ce site-urile sunt standardizate,
- deschiderea către sectorul de afaceri, în scopul de a depăși reticența lor față de mișcarea pentru date deschise, și
- încurajarea cooperării cu ONG-urile, recunoscând nivelul extraordinar de sprijin pe care acestea l-au demonstrat până în prezent.

I | SCURT ISTORIC

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională, voluntară, care cuprinde o varietate de părți interesate, în scopul de a asigura îndeplinirea unor angajamente concrete din partea guvernelor pentru cetățeni, promovând transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii pentru consolidarea bunei guvernări. În vederea realizării acestor obiective, OGP oferă cadrul internațional de manifestare a dialogului și schimbului de bune practici între guverne, societatea civilă și sectorul privat, contribuind la efortul comun de îndeplinire a guvernării deschise. Părțile interesate OGP includ guvernele participante, precum și societatea civilă și sectorul de afaceri, adică toate entitățile care susțin principiile și misiunea OGP.

INTRODUCERE

România a început în mod oficial participarea la OGP în septembrie 2011, când Ministerul Afacerilor Externe a declarat intenția Guvernului României de a adera. În aprilie 2012, Guvernul a aprobat Memorandumul prin care declara participarea guvernului și adopta Planul național de acțiune 2012-2014.

Pentru a se implica în OGP, guvernul unei țări trebuie să se angajeze la îndeplinirea unor minime criterii de performanță privind guvernarea deschisă, pe câteva dimensiuni-cheie pentru creșterea capacității de reacție a guvernului acelei țări față de nevoile, problemele și aspirațiile cetățenilor, consolidarea implicării cetățenilor și lupta împotriva corupției. Indicatori produși de alte organizații decât OGP sunt utilizați pentru a determina progresul unei țări pe fiecare dintre aceste dimensiuni, punctajele relevante fiind descrise în continuare. Atunci când România a intrat în OGP, unii indicatori depășeau cerințele minime de eligibilitate, înregistrând scoruri bune pe fiecare criteriu. La momentul aderării, România avea un scor mare pentru bugete deschise (2 puncte din 2 posibile pentru publicarea proiectului de buget și a auditului execuției bugetare).¹ Principiul liberului acces la informație este inclus în Constituție și în Legea 544/2001, aducându-i României puncte suplimentare (4 din 4 puncte).² De asemenea, România a primit un scor mare în privința publicării declarațiilor de avere pentru funcționari, demnitari și politicieni (4 din 4 puncte).³ Nu în ultimul rând, România avea un scor de 8,24 dintr-un posibil de 10,

în privința indicelui democrației, pe subscorul privind drepturile cetățenești.⁴

Toate guvernele participante OGP au trebuit să-și dezvolte planuri naționale de acțiune, pentru care au elaborat angajamente concrete, de îndeplinit într-o perioadă inițială de doi ani. La începutul perioadei, guvernele și-au împărtășit, prin planurile de acțiune, inventarul eforturilor deja începute cu privire la un set de cinci mari provocări, incluzând strategii specifice privind guvernarea deschisă și alte programe relevante, în curs de desfășurare. (A se vedea secțiunea a IV-a pentru o listă a marilor provocări.) Astfel, planurile de acțiune cuprind angajamentele OGP ale fiecărui guvern—pentru fiecare provocare, guvernele au descris cum anume vor extinde practica guvernării dincolo de nivelul de bază, cel existent la momentul redactării/adoptării planurilor de acțiune. Aceste angajamente puteau cuprinde eforturi deja existente, puteau identifica noi pași pentru a finaliza reformele în curs sau puteau iniția o acțiune într-un domeniu cu totul nou.

România și-a redactat/elaborat Planul național de acțiune din ianuarie până în aprilie 2012. Data de începere efectivă a implementării planului de acțiune, prezentat în luna aprilie, a fost, în mod oficial, 1 iulie 2012, urmând ca angajamentele să fie îndeplinite până iunie 2015. Guvernul României a publicat un raport de auto-evaluare intermediară, în septembrie 2013.

Conform calendarului OGP,⁵ oficialii români și reprezentanții societății civile vor revizui primul plan de acțiune sau vor dezvolta unul nou în perioada ianuarie-aprilie 2014.⁶ Conform cerințelor OGP, Mecanismul Independent de Raportare (IRM) din OGP a încheiat un parteneriat cu un expert-raportor independent local, pentru a realiza o evaluare a procesului de elaborare și a implementării primului plan de acțiune. În România, partenerul IRM este Codru Vrabie, un raportor independent, cu experiență în buna guvernare, care a realizat acest raport de progres. Scopul IRM este de-a informa și sprijini dialogul continuu în jurul elaborării angajamentelor și punerii lor în aplicare, în fiecare țară participantă OGP.

CONTEXT INSTITUȚIONAL

În perioada de când a aderat la OGP, în România s-au succedat patru guverne diferite.

În septembrie 2011, când Ministerul Afacerilor Externe (MAE) a semnat scrisoarea de intenție privind aderarea, OGP nu era o mare prioritate pentru Guvernul Boc, așa încât monitorizarea unor indicatori legați de OGP a fost lăsată în sarcina Ministerului Justiției (MJ), ca parte a mecanismului de monitorizare privind SNA—Strategia Națională Anticorupție 2012-2015. Guvernul Boc nu a făcut nicio evaluare prealabilă, nu a organizat nicio consultare cu părțile interesate cu privire la decizia de a adera la OGP, nici nu a avut intenția de a organiza consultări pentru elaborarea planului de acțiune OGP.

Consultările pentru planul național de acțiune au fost inițiate în ianuarie 2012, de către activiști din societatea civilă, care au aflat despre scrisoarea de intenție prin intermediul portalului OGP. Ministerul Justiției a acceptat să preia sarcina, dar Guvernul Ungureanu, investit în februarie, după ce premierul Emil Boc demisionase, nu a avut suficient timp pentru a declanșa implementarea, întrucât a stat la putere puțin peste două luni, fiind urmat de Guvernul Ponta 1, în mai 2012.

În vara anului 2012, coordonarea OGP s-a mutat de la MJ la Secretariatul General al Guvernului (SGG). După alegerile parlamentare din decembrie 2012, Guvernul Ponta 2 a folosit prima jumătate a anului 2013 pentru

a reorganiza nivelul central al guvernului. Ca urmare, Cancelaria Primului Ministru (CPM) a fost reînființată, iar în cadrul acesteia a fost creat Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD).

Începând cu februarie 2013, Cancelaria Primului Ministru a coordonat punerea în aplicare a planului național de acțiune OGP, la nivel de politici publice, sub coordonarea dlui Secretar de Stat Radu Puchiu. Execuția chestiunilor tehnice a fost delegată către DSOD, o creație recentă a Guvernului României, care a început să lucreze în perioada martie-aprilie 2013. Astfel, cele mai importante evoluții privind planul de acțiune OGP al României sunt vizibile doar în a doua jumătate a anului 2013, care nu se încadrează în limitele perioadei de monitorizare cuprinsă în acest raport.

La sfârșitul lunii aprilie 2013, CPM a organizat o întâlnire cu diverse părți interesate, inclusiv cu persoanele desemnate pentru accesul la informații din mai multe ministere și reprezentanți ai organizațiilor societății civile. În timp ce oficialii guvernamentali au fost mai degrabă lenți în reacție, activiștii societății civile au pus presiune pe CPM pentru a accelera implementarea OGP:

- au creat o listă de email dedicată subiectului,
- au elaborat o listă preliminară de seturi de date și alte categorii de informații care ar fi trebuit publicate cu prioritate, respectiv
- au solicitat adoptarea unui calendar de întâlniri cu personalul specializat din fiecare minister.

CPM a fost de acord să utilizeze lista de email, a sprijinit solicitările societății civile și a organizat întâlniri cu ministerele în septembrie-octombrie. De asemenea, în octombrie 2013, CPM a lansat o serie de site-uri dedicate angajamentelor OGP,⁷ acestea fiind apreciate de societatea civilă; totuși, aceste site-uri au fost inaugurate dincolo de perioada de monitorizare acoperită de acest raport.

E de notat o tendință interesantă printre organizațiile societății civile: În România, subiectul OGP a fost inițial îmbrățișat de ONG-urile care se ocupă de drepturile omului, transparență, bună guvernare și/sau anticorupție. În 2011-2012, aceste organizații, preocu-

pate de problema accesului la informații, urmăreau noutățile și tendințele globale în domeniu, ba chiar au reușit să convingă MJ să își asume responsabilitatea pentru OGP. În 2013, când responsabilitatea OGP s-a transferat la CPM/DSOD, unde partenerii guvernamentali sunt mai experimentați din punct de vedere tehnic, dialogul a început să graviteze mai mult în jurul expertizei tehnice, decât activismului. Astfel, organizațiile cu expertiză tehnică (tehnologii deschise sau drepturi de autor) au devenit mai active în a pune presiune asupra guvernului în 2013. În plus, deoarece CPM/DSOD dorea lansarea portalului datelor deschise cât mai curând, preocupările privind drepturile de autor și formatele standardizate pentru publicarea de date au devenit prioritare, sporind rolul ONG-urilor tehnice. În opinia raportorului IRM, odată ce accentul se va muta din nou pe perspectiva de politici publice privind utilizarea și relevanța seturilor de date colectate și publicate, ONG-urile tehnice își vor pierde din influența de acum, iar ONG-urile axate pe informații/transparență vor reveni într-o poziție mai proeminentă.

Cu toate acestea, mișcarea OGP din România încă nu are un portdrapel vizibil în sectorul public, un politician animat/pasionat de subiectul datelor deschise, care să devină partener egal cu toți cei interesați din societatea civilă. La rândul său, din păcate, sectorul de afaceri rămâne absent/distant față de mișcarea OGP din România.⁸

Deși CPM/DSOD conduce și coordonează implementarea planului de acțiune OGP în cadrul guvernului, alte instituții-cheie ar putea sprijini o mai mare vizibilitate pentru acest subiect: Ministerul Justiției (MJ), Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) și Ministerul pentru Societatea Informațională (MSI). În afară de simpla expunere media pentru temele OGP (absentă, deocamdată), aceste ministere ar putea juca un rol mai direct și constructiv în punerea în aplicare a planului de acțiune:

- MJ coordonează Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2012-2015, în care angajamentele OGP se regăsesc sub obiectivul general 4.1.2—Prevenirea corupției în instituțiile publice.
- MDRAP ar putea prelua coordonarea publicării seturilor de date la nivelul instituțiilor din

administrația locală, dar se confruntă cu limitările constituționale privind principiul autonomiei locale, alături de provocările instituționale legate de regionalizare și descentralizare (două procese paralele, în curs de desfășurare⁹).

- MSI ar putea oferi sprijinul/expertiza tehnică pentru identificarea seturilor de date, a celui mai adecvat format/standard pentru publicare, respectiv a software-ului necesar, ori chiar a formării profesionale și/sau a procedurilor de urmat pentru interfațarea seturilor de date cu site-urile instituțiilor publice. Rămâne de văzut în ce măsură astfel de obiective pot fi susținute prin Agenda Digitală a României¹⁰ ori dacă pot fi bugetate corespunzător.¹¹

În România, OGP are nevoie de implicare serioasă din partea autorităților locale și de sprijin din partea unor figuri publice, de lideri naționali. CPM asigură coordonarea necesară și suportul tehnic, precum și imboldul pentru implementare în cadrul administrației publice centrale, dar încă nu se bucură de vizibilitate în rândul publicului larg. E greu de găsit un politician vizibil, care să devină portdrapelul datelor deschise în România, iar anul electoral 2014 aduce cu sine obstacole suplimentare,¹² întrucât mass-media se va concentra mai degrabă asupra candidaților în alegeri, decât asupra specialiștilor care fac lucrurile să se miște.

NOTĂ METODOLOGICĂ

Raportorul IRM a utilizat în evaluare două documente-cheie furnizate de Guvernul României: primul plan național de acțiune¹³ și raportul de auto-evaluare a procesului de implementare.¹⁴

Raportorul IRM a urmărit evoluțiile de pe site-urile guvernamentale relevante, precum și listele de discuții informale prin email (inclusiv dezbateri în social media legate de OGP și temele conexe), respectiv a intervievat funcționari publici și activiști ai societății civile. Un atelier de lucru informal cu activiști civici și reprezentanți guvernamentali a fost organizat pe lângă un eveniment al Centrului de Resurse Juridice, cu ocazia lansării unui manual privind bunele practici de „Parteneriat pentru Buna Guvernare.”¹⁵

Numeroase referiri la aceste documente și discuții se găsesc în cuprinsul acestui raport.

- ¹ Parteneriatul pentru bugetare deschisă, Bugetarea deschisă schimbă vieți (Washington, DC: Open Budget Partnership, 2012), disponibil la <http://bit.ly/1eBlabX>
- ² Textul complet al Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, este disponibil la <http://bit.ly/1ld15MM>
- ³ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes și Andrei Shleifer, „Dezvăluiri de la politicieni” (Tuck School of Business, document de lucru, 2009-60), disponibil la <http://bit.ly/19nDEfK>; Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD), „Tipuri de informații pe care decidenții trebuie să le dezvăluie și nivelul de transparență” în Government at a Glance 2009 (OECD, 2009), disponibil la <http://bit.ly/13vGtqS>; Ricard Messick, „Declarații de venit și de avere în țările-client ale Băncii Mondiale” (Washington, DC: Banca Mondială, 2009), disponibil la <http://bit.ly/1cloyf>
- ⁴ Economist Intelligence Unit, „Indexul democrației 2010: Democrația în retragere” (Londra: Economist, 2010). Disponibil la <http://bit.ly/eLC1rE>
- ⁵ Calendarul activităților OGP este disponibil la <http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/attachments/OGP%20Calendar%20For%20All%20Countries.docx>
- ⁶ Consultările pentru elaborarea noului plan de acțiune au început odată cu prima întâlnire a Clubului OGP, la 13 februarie 2014 (<http://ogp.gov.ro/noutati/prima-intalnire-a-clubului-ogp/>). Clubul OGP este un mecanism special de consultare, dedicat, inițiat de CPM. Sugestiile pentru viitorul plan de acțiune sunt colectate online, până la 7 martie 2014 (<http://ogp.gov.ro/noutati/propuneri-pentru-noul-plan-national-de-actiune-iulie-2014-iunie-2016/>).
- ⁷ Guvernul României pune la dispoziție <http://ogp.gov.ro/>, <http://date.gov.ro/>, ca și <http://transparenta.gov.ro/>, ultima fiind încă în stadiu de proiect.
- ⁸ În timpul perioadei de comentarii publice asupra acestui raport, doi reprezentanți ai organizațiilor specializate (tehnologii deschise și drepturi de autor) au sugerat că sectorul de afaceri trebuie să-și schimbe atitudinea (vezi <http://readwrite.com/2013/10/15/oracle-opens-both-barrels-on-open-source-software-in-military-whitepaper#awesm=-oxqNns7aywENYo>), iar pentru acest lucru este nevoie de stimularea reutilizării comerciale a seturilor de date existente (vezi <http://www.epsiplatform.eu/content/influence-open-government-partnership-ogp-open-data-discussions>).
- ⁹ Legea descentralizării din 19 noiembrie 2013 a fost declarată neconstituțională prin votul unanim al Curții Constituționale, în 10 ianuarie 2014. http://www.ccr.ro/files/products/Decizie_1_2014.pdf
- ¹⁰ Cadrul general de acțiune este disponibil la <http://digitalagenda.ro/cadru-de-actiune/>. În timpul perioadei de comentarii publice, MSI a comunicat două poziții contradictorii: Pe de-o parte, o explicație privind introducerea codurilor captcha în portalul achizițiilor publice (SEAP) ca o măsură preventivă împotriva utilizării „neautorizate” a datelor publicate acolo (vezi <http://www.hotnews.ro/stiri-esential-16634667-cum-explica-ministerul-comunicatiilor-ingreunarea-procedurilor-cautare-licitatie-necesitatea-introducerii-codului-captcha-fost-generata-parsarea-neautorizata-aplicatiei-seap-pentru-colectarea-automata.htm>); pe de altă parte, alături de Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS), o promisiune și chiar încurajare privind utilizarea programelor deschise, pentru evitarea riscurilor de securitate pe care le presupune retragerea serviciilor de mentenanță pentru unele programe proprietate (vezi <http://economie.hotnews.ro/stiri-telecom-16703802-sts-recomanda-utilizarea-software-open-source-inaspiria-securitatii-institutiile-publique-lipsa-unei-solutii-problama-urilor-windows.htm>).
- ¹¹ Unele fonduri UE dedicate pentru Promovarea societății informaționale sunt disponibile la <http://fonduri.mcsi.ro/>
- ¹² Pe 26 februarie 2014, Guvernul Ponta 2 a pierdut sprijinul Partidului Național Liberal. Pe 1 martie, Uniunea Democrată Maghiară din România a decis să sprijine un nou guvern condus de Premierul Ponta, care a obținut votul de încredere al Parlamentului pe 4 martie. Guvernul Ponta 3 poate avea succes cu adoptarea noului plan de acțiune OGP, dacă dl Radu Puchiu este menținut pe poziția de la Căminul Primului Ministru.
- ¹³ Guvernul României, Planul Național de Acțiune OGP <http://ogp.gov.ro/planul-national/>
- ¹⁴ Guvernul României, Auto-evaluarea implementării Planului de Acțiune OGP <http://ogp.gov.ro/planul-national/>
- ¹⁵ Detalii disponibile la <http://www.cj.ro/Parteneriat-pentru-guvernare-manual-de-tehnici-si-proceduri-de-consultare-intre-ONG-si-autoritati/>

II | PROCESUL: DEZVOLTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE

Ministerul Justiției a asigurat o largă participare a publicului și a demonstrat dorința de a încorpora punctele de vedere ale societății civile și ale sectorului de afaceri în planul de acțiune OGP. În acest sens, procesul de consultare a fost deschis și participativ. Alte instituții guvernamentale ar fi putut urma exemplul de la MJ, dar nu au reușit să aplice întocmai regulamentele convenite în cadrul OGP.

Statele participante în OGP urmează un proces specific de consultare, pe perioada elaborării planurilor de acțiune. Conform regulamentelor convenite în cadrul OGP, fiecare stat membru

- anunță (cel puțin online), înaintea începerii dezbaterilor, detaliile privind procesul și calendarul consultărilor publice
- se consultă cât mai larg posibil, la nivel național, cu societatea civilă și sectorul de afaceri, căutând să cuprindă o largă varietate de puncte de vedere, respectiv publicând online rezumatul dezbaterilor publice și comentariile scrise primite de la cetățeni
- declanșează activități de informare/conștientizare despre OGP, pentru creșterea participării publicului în cadrul consultărilor
- oferă o varietate de mecanisme de consultare, inclusiv online și în persoană, cu notificare

prealabilă, pentru a le asigura cetățenilor acces și oportunități de implicare.

Regulamentele convenite în cadrul OGP mai conțin o a cincea cerință, asupra căreia ne aplecăm în secțiunea a III-a, Consultarea din timpul implementării:

- statele participante identifică și utilizează un forum pentru consultarea periodică a tuturor părților interesate, pe parcursul implementării planului de acțiune OGP—acest forum poate fi unul existent ori o nouă platformă de consultare, dedicată.

Acest ultim punct face obiectul secțiunii următoare, dar exemple de consultări care au avut loc înaintea și în timpul implementării sunt incluse acum și în Tabelul 1, pentru o referință sintetică.

Tabel 1 | Procesul de consultare pentru planul național

STADIUL PLANULUI DE ACȚIUNE	CERINȚE DIN REGULAMENTELE CONVENITE ÎN CADRUL OGP	MĂSURA ÎN CARE GUVERNUL A RESPECTAT CERINȚELE
În timpul elaborării	Calendarul și procesul: disponibile în avans	Nu
	Notificare prealabilă	Da
	Notificare prealabilă: numărul de zile	5-7
	Notificare prealabilă: adecvare	Da
	Activități de informare/conștientizare	Nu

În timpul elaborării	Consultări online	Da
	Consultări online: link	Numai prin email
	Consultări în persoană	Da
	Rezumatul comentariilor	Comentariile individuale au fost disponibile numai prin email, dar versiunile succesive ale textului rezultat din consultări au fost menționate în anunțurile de pe site-ul MJ, astfel încât părțile interesate au avut acces prin email la copiile electronice ale acestor texte.
În timpul implementării	Forum periodic	Nu

NOTIFICAREA PRELABILĂ A CONSULTĂRILOR

În 2011, mai mulți activiști și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) au început să urmărească evoluția OGP prin intermediul discuțiilor din Rețeaua promotorilor accesului la informații, FOI Advocates Network. În septembrie 2011, Ioana Avădani, de la Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), a reperat știrea privind scrisoarea de intenție MAE cu privire la aderarea României la OGP. O coaliție ad-hoc de ONG-uri, care funcționează informal încă din 2001 și este alcătuită din persoane și organizații preocupate de transparență și acces la informații, a trimis o scrisoare la MAE, cerând detalii. MAE a răspuns, verbal, că nu a efectuat nicio evaluare preliminară, consultare prealabilă a părților interesate, proiecție a costurilor și beneficiilor, nici nu a numit vreun coordonator. Reprezentantul MAE ar fi declarat, totuși, că „aderarea la OGP [era], cu siguranță, un lucru bun pentru țară.”

Organizațiile neguvernamentale au profitat de un proces paralel de consultări, care avea loc de mai multe luni la MJ, în privința Strategiei Naționale Anticorupție (SNA). Coaliția ad-hoc de ONG-uri a deschis subiectul aderării la OGP în următoarea întâlnire de consultare pentru SNA. Astfel, ONG-urile au pus presiune pe Ministerul Justiției să preia ștafeta

OGP. Ministerul Justiției a acceptat provocarea și a început organizarea de consultări pentru a include OGP ca obiectiv general în cadrul SNA, dar și elaborarea angajamentelor specifice ale României în cadrul planului de acțiune OGP. Aceste consultări au fost anunțate prin email, către „suspecții de serviciu” (în prima linie aflându-se ONG-urile preocupate de drepturile omului, accesul la informații și transparența decizională, precum și integritate/anticorupție), dar și prin intermediul site-ului MJ.

CALITATEA ȘI VARIETATEA CONSULTĂRILOR

Consultările care au condus la adoptarea planului de acțiune OGP au avut loc în mijlocul unei crize politice care a afectat toate nivelurile de guvernare. În februarie 2012, Guvernul Boc 2 a făcut schimb de locuri cu Guvernul Ungureanu, procesul OGP rămânând sub umbrela Ministerului Justiției, în timp ce dl Predoiu și-a menținut poziția în fruntea ministerului.

Instituțiile publice din România nu au obiceiul de-a susține campanii de informare/conștientizare. În mai 2012, când Guvernul Ponta 1 a înlocuit Guvernul Ungureanu, ministrul Predoiu a fost înlocuit cu ministrul Corlățean, iar Ministerul Justiției încă nu putea ști nici dacă existau fonduri disponibile pentru

vreo astfel de campanie, nici dacă noile priorități politice ar fi putut include un accent pe OGP.

Atenția pentru OGP s-a redus la nivelul ministerului, iar responsabilitatea pentru planul de acțiune s-a mutat la Secretariatul General al Guvernului (SGG); chiar și ONG-urile au pierdut din vedere progresul OGP în perioada în care România traversa cea mai gravă criză politică din anii 2000. Totuși, după referendumul privind demiterea Președintelui din iulie 2012, respectiv alegerile parlamentare din decembrie 2012, Guvernul Ponta 2 nu a depus vreun efort pentru campania de informare/conștientizare OGP, limitându-se la mutarea coordonării de la SGG la CPM.

După cum am menționat deja, ca urmare a eforturilor depuse de ONG-uri, Ministerul Justiției a acceptat să includă discuții despre planul de acțiune OGP în procesul de consultare aferent Strategiei Naționale Anticorupție (SNA). Unii reprezentanți ai MAE, MSI și ai fostului Minister al Administrației și Internelor (MAI) au participat la întâlnirile organizate de Ministerul Justiției, ca parte a consultărilor legate de SNA și OGP. ONG-urile au extins, de asemenea, invitația de participare către alte organizații, cele preocupate de tehnologii deschise, acces deschis, date deschise, precum și drepturi de autor pe internet. Sectorul de afaceri nu a manifestat un interes semnificativ în a contribui la planul de acțiune OGP. Participarea la consultări a fost limitată la actorii cu sediul în capitală, deși ONG-urile locale și/sau alte părți interesate s-ar fi putut informa despre întâlnirile programate (prin anunțuri și minute publicate pe site-ul MJ).

Urmând procedurile informale ale consultărilor anterioare, din cadrul SNA, Ministerul Justiției a pornit procesul cu o foaie albă, încurajând părțile interesate să-și prezinte punctele de vedere, aspirațiile, propunerile și soluțiile. Părțile interesate au fost invitate pentru o primă întâlnire în persoană, urmând aceeași procedură ca și în cadrul consultărilor precedente privind SNA. Personalul MJ din secretariatul tehnic al SNA a transmis minutele

întâlnirilor prin email, respectiv a colectat comentarii și propuneri atât prin email, cât și în timpul întâlnirilor. Ministerul Justiției s-a limitat la editarea textelor primite și rearanjarea paragrafelor, realizând legăturile narrative necesare. Versiunile succesive ale textului au circulat prin email și au fost dezbătute în cadrul întâlnirilor în persoană. Întregul proces a durat din ianuarie până la începutul lunii aprilie 2012.

Din acest punct de vedere, personalul MJ din secretariatul SNA este foarte apreciat de societatea civilă, pentru că a furnizat un exemplu notabil, de bună practică, în desfășurarea consultărilor publice; totuși, alte autorități guvernamentale nu reușesc să reproducă practica de la MJ. E de remarcat și un punct de dispută, totuși: ONG-urile au avertizat că angajamentele 1-8 din secțiunea B a planului de acțiune (creșterea accesului populației la servicii publice online) nu erau întru totul în domeniul de aplicare al OGP, dar reprezentanții ministerelor de resort au decis ca acestea să fie menținute.

Deși legislația în vigoare¹ impunea o notificare de 10 zile pentru participarea la consultările publice, acest lucru nu s-a întâmplat, din mai multe motive. În primul rând, nu a fost clar dacă un plan de acțiune adoptat (în mod excepțional) prin Memorandum, în loc de Hotărâre de Guvern, ar fi intrat în categoria actelor normative. Totuși, notificarea prealabilă pentru consultări a variat între 5-7 zile, toate părțile implicate fiind preocupate mai mult de procesul de consultare și de contribuțiile la elaborarea planului, decât de litera legii cu privire la termenul de 10 zile ori alte detalii procedurale. În general, ONG-urile participante au fost mulțumite cu procesul de consultare care a condus la Memorandumul prin care Guvernul a adoptat planul de acțiune OGP și chiar au apreciat personalul MJ de la secretariatul SNA. ONG-urile participante au considerat procesul un exemplu de bună practică, acesta evidențiindu-se prin contrastul cu lipsa generală de consultare din majoritatea instituțiilor publice.

¹ Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și Hotărârile de Guvern 396/2002 privind elaborarea actelor normative și 775/2005 privind elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor publice (din care, unele prevederi au fost introduse ca modificări și completări la Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă).

III | PROCESUL: CONSULTAREA DIN TIMPUL IMPLEMENTĂRII

Ca parte a participării lor la OGP, guvernele se angajează să identifice și să utilizeze un forum care să permită consultarea periodică a părților interesate de implementarea planului național OGP—acesta poate fi o entitate deja existentă sau o nouă inițiativă, dedicată. Această secțiune rezumă aceste informații.

PROCESUL DE CONSULTARE

Un forum oficial pentru consultări nu a fost stabilit pentru punerea în aplicare a planului de acțiune OGP, nici nu a fost utilizat vreun alt forum, deja existent. Consultările au avut loc într-o manieră ad-hoc. La sfârșitul lunii aprilie 2013, CPM a organizat o întâlnire cu persoanele desemnate pentru accesul la informații din diverse ministere, alături de activiști ai societății civile.

La sfârșitul lunii mai 2013, CPM colectase, centralizase și publicase un tabel care cuprindea informații din rapoartele de progres din cadrul ministerelor. Între septembrie și octombrie, CPM a facilitat întâlniri dedicate OGP, la sediul mai multor ministere și agenții guvernamentale centrale. Acest lucru a încurajat discuții deschise, informale, referitoare mai degrabă la identificarea obstacolelor și provocărilor legate de implementarea OGP, decât la găsirea vinovaților pentru neîmpliniri.

În paralel, între iulie și decembrie (și în curs de desfășurare), secretariatul Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) de la MJ a facilitat întâlniri de monitorizare la diferite instituții publice centrale și

locale; aceste evaluări, în curs de desfășurare, includ și unii indicatori legați de angajamentele OGP. În toate aceste reuniuni au fost implicați și reprezentanți ai părților interesate, întâlnirile semănând mai degrabă a evaluări *inter pares*, decât a inspecții sau controale.¹

La sfârșitul lunii septembrie 2013, CPM/DSOD a creat un site dedicat OGP (ogp.gov.ro), care oferă rezumate ale întâlnirilor facilitate; la mijlocul lunii octombrie, CPM/DSOD a lansat un alt site legate de OGP (date.gov.ro), care publică, treptat, seturile de date convenite în timpul acelor întâlniri.² Cu toate acestea, nu este clar dacă întâlnirile, vizitele sau evaluările menționate mai sus au influențat nemijlocit decizia instituțiilor publice de a publica date deschise, ca efect al SNA, ori decizia CPM de a organiza consultări în timpul implementării planului de acțiune OGP.³

¹ Rapoartele de monitorizare din cadrul vizitelor de evaluare SNA vor fi publicate la <http://sna.just.ro/MonitorizareSNA/Rapoarteevaluare.aspx>

² Mini-rapoartele de la întâlnirile facilitate de CPM/DSOD sunt disponibile la <http://ogp.gov.ro/category/date-deschise/page/2/> și în paginile următoare. Inventarul rezultat din aceste întâlniri este disponibil la <http://ogp.gov.ro/guvernare-deschisa/date-deschise/>

³ CPM a inițiat un mecanism de consultare dedicat pentru noul plan de acțiune OGP (vezi Clubul OGP, la <http://ogp.gov.ro/club-ogp/>, și nota 6, Secțiunea I). În timpul perioadei de comentarii publice, un reprezentant ONG a exprimat dubii cu privire la modul în care acest mecanism ar putea îmbunătăți actuala lipsă de transparență de la nivelul guvernului. Mai degrabă, ar fi preferat înființarea unui mecanism general valabil pentru consultări, indiferent de subiect, pentru toate procesele decizionale.

IV | IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR

Toate guvernele care participă în cadrul OGP își elaborează planuri de acțiune cu angajamente concrete, pentru o perioadă inițială de (cel puțin) doi ani. Guvernele încep planurile naționale de acțiune OGP împărțind eforturile pe care le fac în privința marilor provocări pe care le-au ales, incluzând strategiile specifice pentru guvernarea deschisă și alte programe în curs de desfășurare. Planurile de acțiune conțin angajamentele OGP ale guvernelor, care ar trebui să îmbunătățească practicile existente în domeniile de politici publice relevante. Aceste angajamente pot cuprinde eforturi deja existente, pot identifica noi pași pentru a finaliza reformele în curs de desfășurare sau pot iniția o acțiune într-un domeniu cu totul nou.

Angajamentele OGP trebuie să graviteze în jurul unui set de cinci „mari provocări” cu care se confruntă guvernele. OGP admite că statele care au aderat pornesc de la nivele de bază destul de diferite. Statele participante sunt responsabile să-și selecteze marile provocări și angajamentele concrete care se potrivesc cel mai bine contextului național, care diferă de la țară la țară. Nu există planuri de acțiune standard ori angajamente speciale care să fie impuse vreunei țări.

Cele 5 mari provocări OGP sunt:

1. **Îmbunătățirea serviciilor publice**—măsuri care se referă la întreg spectrul serviciilor pentru cetățeni, inclusiv cele de sănătate, educație, justiție penală, apă, electricitate, telecomunicații sau orice altă categorie de servicii care se pretează la îmbunătățiri în sectorul public ori inovare în sectorul privat.
2. **Creșterea integrității publice**—măsuri care se referă la combaterea corupției și etica din sectorul public, accesul la informații, finanțarea partidelor sau drepturile aferente presei și societății civile.
3. **Eficiența gestionării resurselor publice**—măsuri care se referă la bugete, achiziții publice, resurse naturale și asistența internațională pentru dezvoltare.
4. **Siguranța comunitară**—măsuri care se referă la ordinea publică, siguranța națională, gestionarea

dezastrelor și a crizelor, respectiv amenințările climatice.

5. **Creșterea responsabilității sociale**—măsuri care se referă la responsabilitatea socială față de mediu, corupție, protecția consumatorilor sau implicarea comunitară.

Deși angajamentele concrete cu privire la oricare dintre marile provocări sunt suficient de flexibile pentru a se plia pe circumstanțele unice din fiecare țară, toate angajamentele OGP ar trebui să reflecte cele patru principii de bază ale guvernării deschise:

- **Transparență**—informațiile despre activitățile și deciziile guvernamentale sunt deschise, complete, disponibile publicului în timp util, fără costuri și conform standardelor pentru date deschise (date brute, prelucrabile automat); astfel de angajamente
 - o se referă la informații deținute de instituții publice;
 - o se referă la orice fel de informații, fără a fi restrânse doar la date;
 - o se referă la publicarea acestor informații proactiv sau la cerere;
 - o pot avea în vedere întărirea dreptului de acces la informații;

- o trebuie să ofere acces deschis la informații (fără privilegii sau restricții de care să beneficieze numai sectorul public).
- **Participare publică**—guvernele se străduiesc să mobilizeze cetățenii, să-i implice în dezbateri publice, să obțină de la aceștia sugestii și contribuții care să conducă la o guvernare mai responsabilă față de nevoile cetățenilor, inovativă și eficientă; aceste angajamente
 - o deschid procesele decizionale către toate părțile interesate; astfel de forumuri pentru dezbateri sunt create, de regulă, de sus în jos, de către instituțiile publice (sau actori mandatați de guvern), pentru a se putea lua decizii informate;
 - o includ, adesea, elemente de acces la informații, pentru a se asigura că sugestiile venite de la părțile interesate sunt adecvate și utile procesului decizional;
 - o includ, de cele mai multe ori, dreptul părților interesate de-a fi ascultate, dar păstrând luarea deciziei la nivelul instituțiilor abilitate.
- **Responsabilitate**—există reglementări și proceduri care le impun actorilor guvernamentali să dea socoteală pentru acțiunile lor, să răspundă criticilor și cerințelor din partea cetățenilor, să accepte răspunderea pentru eșecul de-a acționa conform legilor ori angajamentelor luate în fața cetățenilor.
 - o în cadrul conceptului de guvernare deschisă, astfel de angajamente conțin un element de deschidere, adică nu rămân exclusiv în interiorul instituțiilor, ci se expun opiniei publice.
- **Tehnologie și inovare**—guvernele acordă importanța cuvenită furnizării accesului liber la tehnologie pentru cetățeni, rolului pe care noile tehnologii îl au în stimularea inovării, respectiv creșterii capacității cetățenilor de-a folosi tehnologia; astfel de angajamente
 - o promovează noile tehnologii și oferă oportunități pentru diseminarea informațiilor, participarea publicului și colaborarea dintre părțile interesate;
 - o contribuie la creșterea volumului de informații disponibile publicului și a căilor prin care informațiile facilitează înțelegerea acțiunilor guvernamentale ori chiar influențarea deciziilor;
 - o sprijină creșterea capacității guvernelor și cetățenilor de a utiliza tehnologia pentru mai multă deschidere și reponsabilitate;
 - o sprijină utilizarea tehnologiilor de către funcționarii guvernamentali și cetățeni, în egală măsură.

Statele participante își pot concentra angajamentele la nivel național, local sau regional—acolo unde consideră că efortul privind guvernarea deschisă va avea cel mai mare impact.

Recunoscând că, adeseori, realizarea angajamentelor privind guvernarea deschisă implică un proces care durează mai mulți ani, guvernele ar trebui să ia în considerare, ori de câte ori este posibil, termene și jaloane aferente angajamentelor asumate, astfel încât acestea să poată indica ușor ceea ce este de realizat în fiecare an.

Această secțiune detaliază fiecare dintre angajamentele pe care România le-a inclus în primul său plan de acțiune. Angajamentele au fost grupate în două grupuri tematice: A) facilitarea accesului publicului la informații în format de date deschise și B) creșterea gradului de acces al publicului la informații și servicii publice furnizate online.

Unele angajamente au câte un singur punct de reper, în timp ce altele cuprind mai multe etape. În cazul al doilea, etapele au fost evaluate laolaltă, într-o singură fișă, cu scopul de-a evita repetarea și de-a face textul mai ușor de citit pentru părțile interesate.

Majoritatea indicatorilor din fiecare fișă corespunzătoare unui angajament sunt ușor de înțeles, însă o serie de indicatori merită explicații suplimentare:

- **Relevanță:** Raportorul IRM a evaluat relevanța fiecărui angajament față de valorile și marile provocări OGP.
 - o *Valorile OGP:* Uneori, angajamentele OGP nu sunt concordante cu valorile Parteneriatului pentru guvernare deschisă. Identificarea acestor situații se face de raportorul IRM, care evaluează litera și spiritul textului original al angajamentelor. Astfel sunt evidențiate angajamentele cel mai bine ancorate în conceptul fundamental de „deschidere”.
 - o *Marile provocări:* Unele angajamente pot fi relevante față de mai multe dintre marile provocări OGP, însă raportorul IRM se limitează la cele identificate de guvern.
- **Ambiție:** Raportorul IRM a evaluat fiecare angajament față de așteptarea legitimă ca acestea (prin activități noi sau pre-existente) să extindă practicile guvernării deschise dincolo de nivelul actual.
 - o *Posibil impact:* Pentru ca noțiunea de ambiție să fie cât mai variată și inclusivă, raportorul IRM evaluează potențialul de transformare pe care un angajament îl aduce într-un domeniu de politici publice. Această judecată se bazează pe descoperirile și pe experiența raportorului, în calitatea sa de expert în politici publice.
 - o *Nou sau pre-existent:* Raportorul IRM notează, în mod obiectiv, dacă un angajament se bazează pe, ori se constituie din, acțiuni care pre-datează planul de acțiune.
 - **Încadrarea în timp:** Raportorul IRM a evaluat momentul livrării rezultatelor așteptate, chiar și atunci când termenele sau reperatele nu erau clar identificate în angajamente.
 - o *Stadiul de finalizare:* Regulamentele convenite în cadrul OGP încurajează statele participante să adopte angajamente măsurabile, care să fie clare cu privire la rezultatele așteptate, în niște repere anuale. Acolo unde astfel de informații nu sunt disponibile, raportorul IRM face o judecată bazată pe rezultate vizibile sau percepții față de progresul care ar fi trebuit realizat până la finalul perioadei de evaluare.

A.1.a | Desemnarea unei persoane responsabile pentru publicarea datelor deschise în fiecare instituție publică

Desemnarea de către fiecare instituție publică a unei persoane responsabile pentru activitatea de publicare a datelor deschise.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	MJ, prin secretariatul SNA, monitorizează progresul pe acest indicator. MDRAP ar putea coordona progresul în cele peste 3.000 de unități administrativ-teritoriale			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Niciuna			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X				
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT		POSBIL IMPACT			
Nou		Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN:	PÂNĂ ÎN:	Stadiul actual	NEÎNCEPUT LIMITAT SUBSTANȚIAL FINALIZAT		
Aprilie 2012	2012 Decembrie	Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Revizuirea angajamentului, pentru a deveni mai concret sau mai măsurabil					

Ce s-a întâmplat?

După cum am văzut în Secțiunile I și a II-a, procesul de elaborare a planului de acțiune OGP a avut loc la Ministerul Justiției, în timp ce coordonarea implementării a ajuns, în cele din urmă, la CPM, două structuri guvernamentale diferite; în mod similar, părțile implicate în procesul de elaborare au fost altele față

de cele implicate acum în implementare. Astfel, nu există memorii sau interpretări comune, care să lege experiențele OGP de la începutul anului 2012 cu cele de la finalul anului 2013. Aspirația de la începutul anului 2012 a fost că OGP va acoperi toate entitățile publice sau măcar instituțiile publice. Totuși, limbajul din Memorandumul Guvernului, precum și adoptarea

planului de acțiune prin Memorandum, în loc de Hotărâre de Guvern, limitează interpretarea doar la instituțiile administrației centrale.

România are mai mult de 10.000 de entități publice,¹ dintre care peste 3.000 sunt instituții publice ale administrației centrale și locale. Până la aderarea României la OGP, instituțiile publice puteau pune la dispoziția publicului seturi de date, conform Legii 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice, dar nici MSI, nici SGG nu au o evaluare privind reutilizarea informațiilor. Participanții care au contribuit la elaborarea planului de acțiune OGP își doreau ca guvernul să fie responsabil cel puțin pentru aceste 3.000-3.500 de instituții. Cu toate acestea, legal, CPM nu își poate extinde autoritatea dincolo de administrația publică centrală, adică ministere și agenții guvernamentale.

Raportul de auto-evaluare al CPM arată că acest angajament este îndeplinit la nivel central, iar părțile interesate confirmă; în schimb, la nivelul administrației locale, vizitele de monitorizare MJ/SNA constată² că acest angajament nu a fost îndeplinit nici până la sfârșitul anului 2012, așa cum era preconizat în planul de acțiune OGP, nici până la sfârșitul lunii iunie 2013, data limită pentru acest raport. Una dintre persoanele desemnate pentru publicarea datelor deschise, la nivelul unei unități administrativ-teritoriale, a dezvoltat pentru raportorul IRM că, în conformitate cu regulamentele interne ale instituției, îndeplinește o simplă funcție de webadmin, încărcând pe site doar informațiile pe care le primește de la purtătorul de cuvânt, persoana responsabilă cu accesul la informații sau unii șefi de departamente.³ În pofida cerințelor din fișa postului, această persoană nu știa ce înseamnă date deschise sau de ce sunt acestea importante pentru buna guvernare, nici nu avea atribuții sau competențe pentru identificarea seturilor de date în cadrul instituției, indiferent dacă vorbim de date cu valoare ridicată sau nu. Persoana în cauză a subliniat că nu i s-a oferit formare profesională pentru îndeplinirea acestei sarcini, că nu primește vreun spor de salarizare

și că, în opinia sa, progresele realizate în materie de bună guvernare și date deschise nu se pot măsura prin simplul fapt că niște oameni din instituții poartă încă o pălărie sau altă etichetă.⁴

Cum a contat?

La începutul anului 2012, la consultările pentru elaborarea planului de acțiune OGP, părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea că unele instituții nu vor face efortul de-a identifica seturi de date pentru publicare, decât dacă sunt obligate, printr-o formă de reglementare, să desemneze o persoană care să îndeplinească această sarcină. În opinia raportorului IRM, deși nevoia de a identifica și publica seturi de date este importantă, nu toate instituțiile publice ar avea nevoie de o astfel de persoană desemnată. Odată ce este identificată o bună practică în materia seturilor de date, într-o anumită categorie de instituții, toate instituțiile din acea categorie pot să colecteze și să publice aceleași seturi specifice de date, prin intermediul persoanelor deja responsabile de accesul la informații; astfel, se poate renunța la desemnarea persoanelor responsabile de seturile de date, mai ales în administrația locală de la nivelul comunelor, unde lipsa de personal este acută.

Ce mai e de făcut?

Acest angajament a fost îndeplinit doar la nivelul central al guvernului. Lipsa de personal afectează mai ales nivelul cel mai de jos al administrației publice locale, așa încât instituțiile de la acest nivel ar putea colabora, fie cu ministerele coordonatoare, fie cu primăriile mai mari din apropiere,⁵ pentru a afla mai multe despre datele deschise și pentru a oferi acces la seturi de date prin replicarea experienței din instituțiile cu personal suficient. Raportorul IRM recomandă ca, în următorul plan de acțiune OGP, acest angajament să fie reformulat pentru a include, treptat, administrația publică locală,⁶ cu un calendar clar și obiective specifice, cum ar fi câte un inventar standardizat de seturi de date care trebuie să fie disponibile/publicate, pentru diverse niveluri sau categorii de instituții publice.

¹ Această aproximare se bazează pe definiția din Legea 672/2002 privind auditul public intern, coroborată cu datele disponibile în sistemul electronic de achiziții publice www.e-licitatie.ro și proiectul privat www.listainstitutii.ro

² Întâlnirea platformei de cooperare a societății civile din cadrul SNA, 19 noiembrie 2013, la sediul MJ

³ Interviu, 7 octombrie 2013

⁴ În timpul perioadei de comentarii publice, un reprezentant ONG a atras atenția asupra slăbiciunilor de management din instituțiile publice românești, mai cu seamă în privința gestionării informațiilor și documentelor, exprimând dubii cu privire la capacitatea administrativă pentru conformitatea cu sau corecta implementare a legilor existente (vezi http://geoidea.ro/pdf/geoidea_id04_final.pdf).

⁵ Vezi și nota 9 din Secțiunea I

⁶ O astfel de posibilitate se poate naște din colaborarea dintre CPM, Primăria Timișoara și Universitatea Politehnică, așa cum reiese de la <http://ogp.gov.ro/noutati/open-data-in-timisoara-de-ce-nu-si-in-toata-tara/>

A.1.b | Identificarea nevoilor de reglementare și a soluțiilor logistice și tehnice

Identificarea nevoilor de reglementare în vederea deschiderii datelor, precum și a necesităților tehnice și logistice legate de publicarea lor.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	MSI și MJ pot sprijini cu analiza cerințelor legale, respectiv celor tehnice, pentru facilitarea interoperabilității			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Creșterea integrității publice			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
			X	X	
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT		POSIBIL IMPACT			
Nou		Moderat (angajamentul este un mare pas înainte pentru domeniul de politici publice, dar este limitat ca întindere sau scop)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN:	PÂNĂ ÎN:	Stadiul actual	NEÎNCEPUT LIMITAT SUBSTANȚIAL FINALIZAT		
Aprilie 2012	Decembrie 2012	Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare					

Ce s-a întâmplat?

În procesul de elaborare a planului de acțiune, de la începutul anului 2012, acest angajament avea trei componente: reglementări, logistică și soluții tehnice. În privința reglementărilor, raportorul IRM consideră că nu era nevoie de nimic nou pe fond, întrucât legislația necesară deja există, chiar dacă nu toate instituțiile au capacitatea de-a o aplica. Din punct de vedere procedural, însă, există bariere birocratice, cum ar fi supra-protecția datelor clasificate drept secrete de serviciu sau obiceiul de a lucra mai degrabă cu documente fizice, semnate și ștampilate, decât cu informații în format electronic (vezi angajamentul A.1.c. Strict juridic, pentru a putea urmări modificările succesive în cadrul seturilor de date, ori pentru certificarea datelor publicate, instituțiile ar trebui să folosească, în procedurile interne, semnături electronice conform Legii 455/2001, însă nu toate instituțiile au respectat aceste prevederi.

Tot în sfera provocărilor juridice, dar cu implicații logistice,¹ intră acele instituții care susțin că ar avea un drept de autor asupra seturilor de date, motiv pentru care nu le publică; în întâmpinarea acestor motive, CPM/DSOD a considerat necesară emiterea unei licențe speciale OGL-ROM-1.0.² În opoziție, unele ONG-uri arată că dreptul de autor nu este aplicabil instituțiilor publice (protecția astfel pretinsă este abuzivă și restrictivă față de accesul la informații și datele deschise) și consideră licența OGL de prisos, preferând ca informațiile/seturile de date să fie publicate sub o licență obișnuită CC-BY-3.0-RO. Alte instituții publice, fără a pretinde drepturi de autor asupra informațiilor, consideră că este nevoie de OGL, pentru că se îndoiesc că licențele CC sunt conforme cu legislația aplicabilă în România și se tem de limitările CC în cazul unui proces. CPM susține pe bună dreptate că OGL protejează atât instituția care publică setul de date, cât și utilizatorul, mai bine decât orice licență CC, aducând argumente din buna practică a Guvernului Marii Britanii.

Astfel ajungem și la al treilea aspect al acestui angajament: soluțiile tehnice, care se referă în primul rând la software și hardware. Marea majoritate a

instituțiilor publice folosesc formate proprietare, iar unele voci din ONG doresc o interdicție completă a acestora. Cele mai multe seturi de date sunt disponibile în formate proprietare .xls sau .xlsx, în timp ce experții continuă să pledeze pentru .csv ori formate/soluții mai avansate, mai ales din perspectiva meta-datelor, a interoperabilității sau interconectării datelor. În plus, se pare că nu toți administratorii de web din instituțiile publice sunt la curent cu cele mai recente evoluții în arhitectura site-urilor. Drept urmare, seturile de date publicate sunt disponibile, adeseori, sub adrese URL despre care unele voci susțin că sunt prea complicate—vezi angajamentele A.1.d. și A.2.a. Din aceste motive, ar putea fi utilă crearea unui set de proceduri care să permită publicarea automată a seturilor de date, direct în formate non-prorietare, cu URL-uri simple/standardizate, sub licența care asigură cea mai largă posibilitate de reutilizare.

Cum a contat?

Inițial, participanții la procesul de elaborare și-au imaginat că pot apărea obstacole specifice de reglementare în trei domenii—reglementările specifice cu privire la publicarea seturilor de date (secretul de serviciu din Legea 182/2002 privind informațiile clasificate³), cu privire la asigurarea logisticii necesare pentru a publica date deschise și/sau cu privire la punerea în aplicare a soluțiilor tehnice. Provocările au devenit vizibile atunci când CPM/DSOD a luat în considerare consecințele juridice legate de lansarea date.gov.ro.

Până la OGP, instituțiile nu au luat seamă nici la mișcarea datelor deschise, nici la noile reglementări privind publicarea și accesarea informațiilor guvernamentale în formate deschise. Cu toate acestea, în practică, până la sfârșitul anului 2012, nu au existat activități dedicate îndeplinirii acestui angajament, deși ar fi trebuit finalizat până în iunie 2013.

Eforturi substanțiale au fost realizate abia începând cu iulie 2013 (analiza legislației privind drepturile de autor și lansarea unei licențe de date guvernamentale deschise). În decembrie 2013, portalul de date deschise al României a fost integrat cu PublicData.eu,⁴ ceea ce indică faptul că angajamentul poate fi completat integral la începutul anului 2014.⁵ La începutul anului 2014, CPM a anunțat intenția de a adopta un Cod de proceduri și un Manual de identitate vizuală, care vor lua în considerare percepția privind cele mai frecvente bariere, precum și mijloacele legale disponibile pentru a contracara miturile obstacolelor de reglementare, logistice și tehnice în privința datelor deschise.

Ce mai e de făcut?

La momentul redactării acestui raport, acest angajament nu a fost finalizat. Raportorul IRM sugerează că acest angajament ar putea fuziona cu A.3.a sau A.3.c, care impun actualizări permanente ale seturilor de date deschise, în conformitate cu standardele internaționale, pentru a menține datele deschise ale României la nivelul evoluțiilor mondiale. În plus, ar putea fi utilă o procedură de evaluare independentă, de către o terță parte, a seturilor de date, din perspectiva acurateții și capacității de-a fi utilizate.

¹ Mai multe provocări juridice cu implicații logistice sunt disponibile în documentul menționat în nota 4, A1a.

² Disponibilă la <http://data.gov.ro/base/images/logoinst/OGL-ROU-1.0.pdf>. (330 KB) O discuție privind motivele pentru emiterea unei licențe speciale este disponibilă la angajamentul A.2.c).

³ Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Penal, există riscul ca un nou obstacol să apară în calea publicării datelor deținute de instituții; detalii la <http://www.soros.ro/?q=blog/cod-ro%C8%99u-ce-protejeaz%C4%83-secretul-de-serviciu>

⁴ Detalii disponibile la http://publicdata.eu/dataset?_extras_eu_country_limit=0&extras_eu_country=ro; vezi și angajamentul A.3.a), finalizat înainte de termen.

⁵ La începutul lunii ianuarie 2014, România obținea 575 de puncte în Indicele Datelor Deschise OKFN (deși doar la 60% din nivelul scontat), ceea ce reprezintă o îmbunătățire față de nivelul inițial, de 355 de puncte (vezi <http://ogp.gov.ro/noutati/romania-in-primele-15-tari-din-lume-in-open-data-index/> și <https://index.okfn.org/country/overview/Romania/>). Totuși, calitatea datelor publicate este chestionabilă, așa cum explică un participant de la hackathonul de Ziua Datelor Deschise 2014: „5% din linii nu sunt utilizabile deloc; 100% din bugete, deci cifrele care ne interesau cel mai mult, sunt eronate; bref, setul de date de la <http://date.gov.ro/dataset?groups=achizitii-publice> nu poate fi folosit” Confirmarea acestei opinii se poate verifica și din altă sursă, cum este <http://lacolultstrazii.ro/2014/02/27/de-la-date-deschise-la-aplicatii-utile/>

A.1.c | Inventarierea seturilor de date disponibile (cu valoare ridicată)

Inventarierea seturilor de date disponibile și susceptibile de a fi prezentate în format deschis și identificarea, dintre acestea, a celor conțin cele mai relevante informații pentru obiectul de activitate al fiecărei instituții (seturi de date cu valoare ridicată). Vor fi avute în vedere inclusiv seturile de date ce sunt colectate de autorități și servicii publice în vederea fundamentării deciziilor publice.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	Deși nu erau direct responsabile, ONG-urile au făcut un inventar de seturi de date care ar trebui să fie publicate		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Eficiența gestionării resurselor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	NICIUNA
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Aprilie 2012	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2012	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Înainte de OGP, instituțiile publice nu percepeau nevoia de a avea un inventar al seturilor de date. Conform planului de acțiune, până la sfârșitul anului 2012, nu au existat activități guvernamentale dedicate îndeplinirii acestui angajament. Totuși, progrese semnificative au fost realizate în a doua jumătate a anului 2013, după ce, la sfârșitul lunii mai, CPM/DSOD a colectat, centralizat și publicat un tabel privind rapoartele de progres din cadrul ministerelor.

ONG-urile au dat un sprijin valoros, inițial la MJ, apoi la CPM/DSOD, oferind cel puțin 3 versiuni consecutive ale inventarului care, în timp, a ajuns să conțină mai mult de 100 de categorii de informații a căror publicare poate fi într-adevăr considerată de mare valoare (din punctul de vedere ONG). Cea mai veche listă a ONG-urilor datează din ianuarie-martie 2012; a doua versiune a fost actualizată în aprilie 2013; cea mai recentă versiune a fost utilizată în august-septembrie, ca bază de discuție pentru întâlnirile cu ministerele și agențiile guvernamentale centrale, facilitate de CPM/DSOD.

Încă o dată, așteptările de la începutul anului 2012 nu se potrivesc cu realitatea de la sfârșitul anului 2013. Multe dintre categoriile de informații a căror publicare este solicitată de ONG-uri se referă mai degrabă la documente de citit decât la date prelucrabile automat. Două provocări specifice trebuie notate aici. Pe de o parte, atributul „valoare ridicată” ar trebui aplicat doar pentru date (prelucrabile automat), așa cum arată CPM, care apără foarte strict perspectiva OGP. Pe de altă parte, ONG-urile sunt nemulțumite de instituțiile publice (în special ministere și primării¹) care inițiază reglementări fără documente justificative cu privire la nevoi, probleme sau obiective. ONG-urile, prin urmare, aplică atributul „valoare ridicată” tuturor informațiilor (atât celor lecturabile, cât și celor prelucrabile) care ar trebui să sprijine transparența decizională, în conformitate cu legislația în vigoare, incorect și insuficient aplicată de 10 ani.²

Cum a contat?

Angajamentul pune la identificarea seturilor de date cu valoare ridicată în sarcina instituțiilor publice, dar inventarierea a fost realizată mai curând de ONG-uri, acestea promovându-și propriile priorități. Din păcate, nu toate

seturile de date cu valoare ridicată sunt inventariate/disponibile în prezent; atributul privind „valoarea ridicată” trebuie să se limiteze doar la datele prelucrabile automat, ori acțiunile și sprijinul CPM nu se mai pot justifica în relația cu ministerele de linie. În opinia raportorului IRM, inventarierea seturilor de date este doar primul pas, întrucât scopul este publicarea și utilizarea conținutului.

Acest angajament ar putea fi descris ca excesiv de ambițios, atunci când este evaluat prin referire la seturile de date pe care autoritățile trebuie să le colecteze în sprijinul propriilor procese decizionale—vezi angajamentul A.1.d. După cum se observă, ministerele nu prea reușesc să colecteze și să publice astfel de informații, respectiv nu-și bazează deciziile pe date reale.

De exemplu, cele mai multe dintre documentele de politici publice de pe site-ul SGG³ arată că proiectele de lege nu sunt susținute cu date; notele de fundamentare ale actelor normative nu fac referire la date nici pentru evaluarea impactului de reglementare, nici pentru calcularea costurilor și beneficiilor angrenate de soluțiile normative propuse. În special cu privire la bugetele anuale propuse de MFP, ori reformele propuse de MDRAP, privind regionalizarea și/sau descentralizarea, mulți actori sociali au chestionat ministerele despre seturile de date care au fost utilizate în procesul de elaborare a acelor politici și reglementări.

Ce mai e de făcut?

Acest angajament a fost îndeplinit parțial, mai mult în literă decât în spirit, față de așteptările inițiale. Raportorul IRM recomandă ca, pentru planul de acțiune 2014-16, guvernul să adopte angajamente privind publicarea datelor care sprijină politicile și/sau a reglementărilor propuse, conform actualelor prevederi ale Legii 52/2003 privind transparența decizională. Autoritățile publice ar trebui să-și publice seturile de date pe date.gov.ro înainte de emiterea propunerilor de reglementare, precum și să ofere o legătură directă (tehnic, e posibil să fie vorba de meta-date) către seturile de date utilizate, atunci când completează fișa actului normativ cu referințe la studiile de impact și/sau analizele cost-beneficiu, conform dispozițiilor existente în Legea 24/2000 privind tehnica legislativă. Calendarul pentru aceste acțiuni va trebui să fie clar specificat în noile angajamente.

¹ În timpul perioadei de comentarii publice, un reprezentant ONG a atenționat asupra pericolului ca administrațiile locale să se folosească de datele deschise pentru a se deroba de obligațiile legale privind transparența, aruncând seturi de date pe site-uri și-apoi pretinzând că au îndeplinit prevederile legii.

² De-a lungul acestui raport se găsesc multiple referiri la Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică; câteva din cele mai mari nemulțumiri ale ONG-urilor față de proasta aplicare a acestor legi sunt descrise la angajamentul A.1.d.

³ Vezi www.sgg.ro/legislativ/

A.1.d | Publicarea prioritară a unor seturi de date specifice pe site-urile instituțiilor publice

Publicarea prioritară de către fiecare instituție pe pagina web proprie a: - seturilor de date identificate potrivit paragrafului precedent; - seturilor de date care fac obiectul obligației de comunicare din oficiu potrivit Legii nr. 544/2001; - seturilor de date la care face referire ultimul raport de activitate al instituției; - seturilor de date privind transparența decizională, respectiv instrumentele de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse dezbaterii publice potrivit Legii nr. 52/2003; - seturilor de date privind desfășurarea achizițiilor publice, fundamentarea politicii bugetare și realizarea execuției bugetare (cheltuirea banilor publici).

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	SGG ar putea sprijini cu publicarea rapoartelor naționale, centralizate, privind implementarea legilor transparenței.			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Eficiența gestionării resurselor publice			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X	X	X		
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT Pre-existent		POSIBIL IMPACT Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN: Aprilie 2012	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2012	Stadiul actual Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Continuarea implementării					

Ce s-a întâmplat?

Transparența decizională încă este doar o aspirație în România, în mare parte datorită dificultății în accesul la informație. Procesul de accesare a informațiilor este greoi. Rata de succes a solicitărilor de informații este mai mică de 40%.¹ Datele privind achizițiile publice sunt aproape imposibil de extras într-un format prelucrabil de pe site-urile existente, cum ar fi portalul electronic de achiziții publice www.e-licitatie.ro.

Alternativa față de slaba facilitate de utilizare și exportare a datelor din portalul e-licitație se găsește în portalul de date deschise, recent lansat, care oferă o copie a seriilor de date privind achizițiile publice pe o perioadă de 7 ani, la date.gov.ro/dataset/achizitii-publice-2007-2013, alături de date suplimentare privind achizițiile din apărare și proiectele mari, finanțate din fonduri UE.

Planul de acțiune conține rezultate așteptate suficient de specifice, dar este aproape imposibil să se evalueze dacă toate instituțiile publice au finalizat sarcinile enumerate. Seturile de date specifice se referă atât la informații lecturabile, cât și la date prelucrabile automat; dintre acestea, unele ar trebui să fie publicate proactiv de către instituțiile publice (de exemplu, bugetele și planurile de achiziții publice, conform legii accesului la informații, motivarea propunerilor de politici publice sau reglementări, conform legii transparenței decizionale, ori analizele cost-beneficiu și studiile de impact, conform legii privind tehnica legislativă). Însă numărul instituțiilor publice cuprinse de aceste prevederi legale variază foarte mult, așa cum am arătat la angajamentul A.1.a, chiar dacă numai ministerele și primăriile/consiliile locale pot iniția reglementări. Deși ONG-urile solicită ca toate instituțiile publice să publice toate aceste categorii de informații, CPM se menține în limitele mandatului OGP cu privire la datele prelucrabile automat, așa încât așteptările și posibilitățile încă rămân nealiniată—vezi angajamentul A.2.a.

De exemplu, site-urile instituțiilor publice nu sunt standardizate în privința căii URL unde ar trebui să se afle rapoartele de activitate, procesele decizionale sau achizițiile publice. ONG-urile consideră că lipsa

de standardizare le reduce capacitatea de căutare și găsire a informațiilor. Nici chiar SGG nu publică în timp util rapoartele naționale, centralizate privind punerea în aplicare a Legilor 544/2001 privind accesul la informații și 52/2003 privind transparența decizională.² Din perspectiva datelor deschise, însă, standardizarea URL-urilor le poate părea inutilă tehnicienilor experimentați în extragerea datelor cu ajutorul motoarelor de căutare.

Cum a contactat?

Situația nu este cu mult diferită față de ce se întâmpla înainte de OGP. Începând din 2001-2003, instituțiile publice au obligația legală de a-și publica rapoartele de activitate, procesele de luare a deciziilor sau datele privind achizițiile publice. Rapoartele naționale, centralizate (din nou, o combinație de informații lecturabile și prelucrabile), erau publicate, de regulă, la publicinfo.ro, un site care nu mai funcționează din 2011, iar toate rapoartele oficiale centralizate s-au răcit.

Contrar existenței prevederilor legale privind transparența, valoarea de noutate a acestui angajament se referă la publicarea de informații în formatele de date deschise, dar progresul este foarte dificil de evaluat.³

Ce mai e de făcut?

Toate instituțiile publice ar trebui să poată publica proactiv aceste seturi de date primare, în conformitate cu legislația în vigoare (Legile 24/2000, 544/2001 și 52/2003). Raportorul IRM recomandă o mai bună coordonare inter-instituțională pentru corecta aplicare a acestor legi. De exemplu, CPM și-ar putea coordona eforturile:

- cu SGG față de implementarea acestui angajament, prin publicarea datelor
- cu MSI față de standardizarea site-urilor instituțiilor publice,⁴
- cu MJ față de colectarea informațiilor disponibile, prin vizitele de monitorizare SNA, respectiv
- cu MDRAP față de coordonarea instruirii și a punerii în aplicare a standardelor MSI⁵ pentru site-uri, la nivelul administrației locale.

¹ Rezultatele evaluate chiar de utilizatori, la <http://nuvasuparati.info/list/successful?#results>, sunt similare cu evaluările mai vechi, realizate de Societatea Academică din România, Centrul pentru Jurnalism Independent, Active Watch—Agenția pentru Monitorizarea Presei, Transparency International România ori Institutul Român de Training și Asociația Pro Democrația.

² Rapoartele din 2012 sunt acum disponibile la <http://www.sgg.ro/index.php?id=42,59,0,0,1,0>, deși au fost publicate aproape cu un an mai târziu, dar calitatea rapoartelor scade de la an la an

³ Vezi și nota 5, A.1.b, respectiv nota 1, A.1.c

⁴ Pe baza vechiului Manual de identitate vizuală, elaborat în 2008 de fosta Agenție pentru Strategii Guvernamentale, ori pe baza unuia nou; vezi și ultima secțiune de la angajamentul A.1.b.

⁵ Vezi secțiunea „Ce mai e de făcut?” de la angajamentul A.1.b pentru sugestia privind procedura de evaluare independentă a seturilor de date (sugestia a fost primită în timpul perioadei de comentarii publice).

A.1.e | Inițierea unor proiecte-pilot, în parteneriat

Inițierea unor proiecte-pilot ce ar servi drept exemple de bună practică și ar susține promovarea conceptului și a beneficiilor datelor deschise, în colaborare cu organizații al căror angajament ar putea avea un impact pozitiv imediat în creșterea transparenței și credibilității instituționale (ex.: seturile de date privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție);

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice Siguranța comunitară Creșterea responsabilității sociale			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X	X	X	X	
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Moderat (angajamentul este un mare pas înainte pentru domeniul de politici publice, dar este limitat ca întindere sau scop)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN: Aprilie 2012	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2012	Stadiul actual Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Revizuirea angajamentului, pentru a deveni mai concret sau mai măsurabil					

Ce s-a întâmplat?

Rezultatele scontate în cadrul acestui angajament s-ar putea măsura prin numărul de proiecte-pilot inițiate, bunele practici identificate și/sau sprijinul primit pentru inițierea unor parteneriate. Până la OGP și chiar în timpul consultărilor pentru adoptarea SNA, mai multe ONG-uri au solicitat ca anumite informații să fie publicate pe site-urile guvernamentale într-o formă interactivă. Unele dintre aceste ONG-uri au continuat cu ideile și proiectele lor, independent de OGP. Astfel, nu toate proiectele ulterioare pot fi interpretate ca făcând parte din implementarea acestui angajament.

Cum a contat?

Persoanele intervievate nu au putut identifica niciun proiect-pilot care să poată fi cuprins integral sub acest angajament.

Proiectele menționate în conversații includ

- geo-spatial.org (o platformă ONG care pledează pentru democratizarea datelor geografice),
- banipierduti.ro (o platformă ONG pentru urmărirea bugetelor publice),
- nuvasuparati.info (platforma unui grup informal pentru solicitări de acces la informații),
- mai multe proiecte menționate la <http://omc.thesponge.eu> (o comunitate de inovare pentru mass media),¹
- unele activități din cadrul biblionet.ro (un program ONG de digitalizare a bibliotecilor, care a culminat cu conferința futurecommunities.ro).

Dar niciunul dintre acestea nu se califică drept un proiect-pilot al guvernului, în parteneriat cu altcineva, ele fiind realizate exclusiv de ONG-uri (sau grupuri informale).

Totuși, în opinia raportorului IRM, există unele activități care s-ar putea califica drept parteneriate, chiar dacă nu neapărat ca proiecte-pilot, cum ar fi conferința „Moving Forward” din iunie 2013, co-organizată de Fundația Soros, Geo-spațial și CPM/DSOD. Este posibil ca această conferință să fi stimulat apariția celei de-a treia versiuni a inventarului realizat de ONG-uri, precum și reuniunile ulterioare, facilitate de CPM la ministerele de resort.

Nu în ultimul rând, în raportul de auto-evaluare, CPM/DSOD a menționat drept proiect-pilot rezultatele unui hackathon organizat în februarie 2013 (în parteneriat cu 2 companii și 3 licee din București²); un an mai târziu, însă, niciunul din rezultatele hackathon-ului nu condusesse la vreun parteneriat, nici nu câștigase suficientă vizibilitate pentru a servi drept bună practică sau pentru a promova beneficiile datelor deschise.³ La sfârșitul lunii februarie 2014, CPM/DSOD va participa într-o altă activitate inițiată de ONG-uri, un hackathon cu ocazia Zilei datelor deschise, organizat de Coaliția pentru date deschise.⁴

Ce mai e de făcut?

Raportorul IRM consideră că CPM/DSOD ar trebui fie să abandoneze acest angajament, care se poate dovedi împovărător cu privire la capacitatea administrativă limitată a personalului propriu, fie să reformuleze angajamentul, cu un scop clar definit și mai realizabil. De exemplu, s-ar putea lua în considerare inițiativa de a recompensa, anual, 3-5 proiecte sau inițiative private care promovează portalul de date deschise, utilizează datele publicate acolo sau dezvăluie nevoi de date suplimentare, care să fie publicate și utilizate la data.gov.ro.

¹ Această listă de proiecte a fost reamintită în timpul perioadei de comentarii publice, respectiv în cadrul discuțiilor care au avut loc cu ocazia hackathonului organizat de Ziua Datelor Deschise 2014 (vezi <http://thesponge.eu/index.php?idT=2&idC=2> și <http://datedeschise.ro/proiecte/proiect-18>)

² Pentru detalii, vezi <http://online.gov.ro/index.php/hackathon/>. Alte evenimente cu participarea DSOD sunt listate la <http://ogp.gov.ro/category/noutati/>

³ Sponsorizată de o companie, la www.openingopportunities.ro, există o platformă care promovează datele deschise, dar rămâne captivă unui format proprietar

⁴ Membrii Coaliției, ca și detaliile privind organizatorii, sunt disponibile la <http://datedeschise.ro/>. Lista proiectelor dezvoltate în timpul hackathonului organizat de Ziua Datelor Deschise 2014 se găsește la <http://datedeschise.ro/proiecte> (de asemenea, o trecere în revistă a proiectelor este disponibilă la <http://soros.ro/?q=blog/30-de-cet%C4%83%C8%99Beni-pasiona%C8%99Bi-datele-guvernului-%C8%99i-30-de-calculatoare>).

A.1.f | Organizarea unor dezbateri publice privind utilitatea datelor deschise

Organizarea unor dezbateri publice cu privire la utilitatea datelor deschise, în parteneriat cu reprezentanți ai autorităților publice, organizații nonguvernamentale și reprezentanți ai mediului de afaceri

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice Siguranța comunitară Creșterea responsabilității sociale			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X	X	X	X	
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT		POSIBIL IMPACT			
Nou		Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN:	PÂNĂ ÎN:	Stadiul actual	NEÎNCEPUT LIMITAT SUBSTANȚIAL FINALIZAT		
Aprilie 2012	Decembrie 2012	Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Revizuirea angajamentului, pentru a deveni mai concret sau mai măsurabil					

Ce s-a întâmplat?

Până la OGP, conceptul de date deschise era puțin cunoscut în societatea românească, dar un mic grup de activiști pentru accesul la informații, alături de promotori ai tehnologiilor deschise și ai accesului deschis, erau conștienți de tendințele globale, cu care țineau pasul. În opinia raportorului IRM, dezbateri publice privind utilitatea datelor deschise ar fi avut

loc în România chiar și fără angajamentele OGP. De fapt, OGP nu a schimbat prea mult situația din instituțiile publice; lipsa de comunicare a transformat datele deschise într-o povară de care instituțiile publice se feresc, în loc să îmbrățișeze oportunitatea de a le descoperi și utiliza, de a participa la tendința globală. CPM/DSOD a facilitat mai multe întâlniri cu ministerele de resort, menționate la angajamentul

A.1.c,¹ dar a organizat o singură dezbatere publică, la nivel local, în Timișoara, la sfârșitul lunii octombrie 2013.²

Cum a contat?

Persoanele intervievate nu și-au putut aminti nicio dezbatere publică organizată cu privire la utilitatea datelor deschise în 2012. Au amintit însă mai multe inițiative private care fuseseră promovate în cadrul proiectului „Restart România” al Asociației TechSoup (2011-12) ori în cadrul „Open Media Challenge” organizată de The Sponge (2012). Săptămâna Accesului Deschis se califică tot drept o inițiativă privată, dar tot ce s-a întâmplat în cursul acelei săptămâni³ a fost eclipsat de turbulențele politice din 2012. Fundația Soros, care a început cu publicarea primului raport de monitorizare OGP în decembrie 2012, a desfășurat cele mai notabile activități.⁴ În ianuarie 2013, Fundația Soros a organizat o masă rotundă,⁵ apoi o conferință în iunie 2013,⁶ respectiv a publicat o scrisoare deschisă în octombrie 2013.⁷ În noiembrie 2013, Fundația Soros a organizat o masă rotundă privind „Datele deschise și datele cu caracter personal: în căutarea unui compromis necesar,”⁸ în colaborare cu APTI (Asociația pentru Tehnologie și Internet), Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal și CPM/DSOD. În decembrie 2013, tot Fundația Soros a publicat rezultatele unui test privind transparența ministerelor cu privire la datele deschise.⁹

Similar, APTI a menținut accentul pe date deschise prin seria de întâlniri „Internet fără cravată.” Totuși, aceste întâlniri s-au limitat doar la participanți din București.¹⁰ Într-un efort paralel, în octombrie 2013, Centrul pentru Jurnalism Independent a demarat un proiect menit să promoveze OGP pe agenda publică, prin intermediul unor debateri cu mass-media și diverse părți interesate de la nivel local (ONG-uri, asociații studențești ori de afaceri), în Galați, Iași,

Botoșani, Tg. Mureș, Timișoara și Craiova, până la sfârșitul lunii mai 2014.¹¹

Conferința organizată de MJ în martie 2013, privind Strategia Națională Anticorupție (SNA), a fost un element important, dar datele deschise au fost mai degrabă absente din discuții.¹² Pe parcursul celor 2 zile ale conferinței, cu cel mai înalt nivel de participare din partea instituțiilor publice, discursul de deschidere al Primului-Ministru a menționat datele deschise doar o singură dată, iar secțiunea dedicată datelor deschise a durat doar 45 de minute, fiind în mod evident condusă de ONG-uri.

De-a lungul anilor 2012-13, nicio instituție publică ori vreun politician cunoscut nu s-a poziționat public ca un adevărat portdrapel al cauzei datelor deschise, cu excepția unor declarații scurte și formale (care nu au fost preluate în presă), la evenimente cu participare limitată.

Ce mai e de făcut?

În cazul în care nici CPM, nici vreun alt minister sau agenție guvernamentală nu este dispusă ori capabilă să-și asume o poziție mai îndrăzneată pe tema datelor deschise, e preferabil ca angajamentul să fie abandonat din planul de acțiune OGP, lăsându-l la latitudinea societății civile. Alternativ, raportorul IRM sugerează că:

- CPM ar putea să co-finanțeze 3-4 astfel de evenimente, anual; cu o contribuție de 10-20% asigurată de CPM, ONG-urile ar putea obține restul de fonduri, cu mare succes; respectiv
- CPM și/sau MSI ar putea utiliza prevederile Legii 350/2005 privind finanțările nerambursabile din fonduri publice, pentru a sprijini astfel de evenimente.

¹ Vezi <http://ogp.gov.ro/category/noutati/>.

² Pe 17 februarie 2014, Consiliul Municipal Timișoara a aprobat un parteneriat voluntar cu un grup de hacktiviști, pentru publicarea în format deschis a seturilor de date relevante pentru unele servicii publice locale (vezi <http://www.primariatm.ro/proiecte.php?unid=F194F3D4A2A89B76C2257C840048A97A> și <http://ogp.gov.ro/date-deschise/prima-hotarare-de-consiliu-local-dedicata-datelor-deschise/>). Grupul hacktivistilor care au intrat în acest parteneriat voluntar poartă numele SmartCity Timișoara (vezi <http://mysmartcity.ro/>).

³ Detalii despre Săptămâna Accesului Deschis 2012 sunt disponibile la www.openaccessweek.org/group/open-access-week-in-romania

⁴ Pentru detalii, vezi <http://soros.ro/?q=raportul-ogp-2012>

⁵ Pentru detalii, vezi soros.ro/?q=date-deschise-%C8%99i-guvernare-electronic%C4%83

⁶ Pentru detalii, vezi soros.ro/?q=moving-forward-open-data-discussions-open-romania

⁷ Pentru detalii, vezi soros.ro/?q=date-publice-deschise-%C3%AE-acordul-de-parteneriat-2014-2020

⁸ Vezi <http://soros.ro/?q=date-deschise-%C8%99i-date-cu-caracter-personal-%C3%AE-c%C4%83utarea-unui-compromis-necesar>

⁹ Vezi www.soros.ro/?q=blog%2Finventarul-datelor-deschise-%C3%AE-2013-%C8%99i-rezultatul-unui-test-de-transparen%C8%9B%C4%83

¹⁰ Pentru detalii, a se vedea <http://apti.ro/search/node/internet%20fara%20cravata>

¹¹ Detalii disponibile la <http://www.cji.ro/?p=5053>.

¹² Transcrierea este disponibilă la <http://bit.ly/lwPITu>

A.2.a | Format uniform și prelucrabil automat pentru publicarea datelor deschise

Uniformizarea formatului de publicare a datelor deschise astfel încât să fie procesabile prin soluțiile tehnice cel mai des utilizate de public.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Eficiența gestionării resurselor publice			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X			X	
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare					

Ce s-a întâmplat?

Până la OGP, un număr foarte limitat de români ar fi visat la un astfel de format standardizat, pentru prelucrarea automată a datelor. Unii experți au urmărit dezbaterile internaționale din jurul celor 10 principii pentru date deschise, ale Fundației Sunlight, ori influenței publicații „Design pentru date conectate,” de Tim Berners Lee.¹ E posibil ca numărul acelor experți să se fi triplat între timp, conform unui promotor al tehnologiilor deschise, dar această evoluție rămâne independentă de angajamentele OGP, aflându-se în mare măsură în afara capacității de influență a Guvernului.

Provocarea majoră a acestui angajament se referă la standardizarea seturilor de date publicate de instituțiile publice, discutate parțial la angajamentul A.1.d). Cultura birocratică existentă are o preferință pentru documentele imprimate, semnate și șampilate, în detrimentul lucrului direct cu informațiile în format electronic.² Ca urmare, România încă nu are un standard pentru publicarea datelor de către instituțiile publice într-un format direct prelucrabil; astfel, informațiile publicate sunt cel mai adesea în format .pdf sau în formate proprietare. Totuși, prioritatea este de a avea informațiile publicate, așa cum sunt ele disponibile. Ori de câte ori este posibil, portalul național de date deschise folosește formate alternative, pentru a se asigura că datele sunt disponibile publicului fără costuri suplimentare pentru utilizatori. În timp, odată cu adoptarea Codului și a Manualului menționate la angajamentul A.1.b, toate noile seturi de date care vor ieși din instituțiile publice vor fi publicate într-un format standardizat (cel mai probabil non-proprietar) pe portalul datelor deschise.

Implementarea acestui angajament nu a început în cadrul perioadei planificate, însă mai multe activități relevante au fost întreprinse până la finalizarea acestui raport.

Cum a contat?

Rarele cazuri (mai puțin de 100 de instituții din cele peste 3.000 deja menționate, fără a mai socoti cele încă 7.000 de entități publice) în care informațiile sunt deja disponibile, publicate proactiv, direct pe site-ul instituției, într-un format prelucrabil automat, reprezintă deja un progres față de formatele .jpg de la începutul anilor 2010. Cele mai multe dintre instituțiile din administrația locală, însă, nu au auzit niciodată de formatul .csv și nu sunt sigure dacă pot publica date în .xls, așa încât preferă formatele .doc și .pdf. Cei mai aprigi promotori ai datelor deschise au criticat recent lansatul portal date.gov.ro/dataset (octombrie 2013) pentru utilizarea formatelor proprietare, cum ar fi .xls, în locul mai liberului .csv. Dar, pe bună dreptate, CPM consideră că prioritatea principală este publicarea datelor disponibile, în oricare dintre formatele existente, iar recenta integrare a datelor deschise din România în portalul PublicData.eu confirmă faptul că datele românești sunt deja la standardul european.³

Ce mai e de făcut?

În 2014, CPM poate ajuta instituțiile pentru a face conversia seturilor de date în formatul standardizat, în conformitate cu angajamentele A.1.c până la e) și A.3.a până la e). O abordare graduală pentru următorii ani ar putea fi utilă, abordând treptat:

1. publicarea tuturor informațiilor (lecturabile și prelucrabile) în orice format disponibil;
2. încurajarea publicării seturilor de date în formate care să permită reutilizarea (inclusiv în formate proprietare);
3. asigurarea publicării tuturor informațiilor în formate deschise, neproprietare.

¹ Vezi și <https://www.coar-repositories.org/activities/repository-observatory/second-edition-linked-open-data/7-things-you-should-know-about-open-data/>

² În timpul perioadei de comentarii publice, un reprezentant ONG a arătat că instituțiile publice se feresc atât de tare de lucrul în format electronic, încât au început să inventeze proceduri suplimentare (bazate pe documente scrise), să introducă pași suplimentari (codurile captcha), ori să protejeze fișierele electronice împotriva procesării automatizate (formate .pdf închise ori chiar .jpg).

³ Vezi și nota 5, A.1.d

A.2.b | Proceduri pentru publicarea seturilor de date recomandate de societatea civilă

Stabilirea procedurii prin care nevoia de informare publică să se poată traduce în recomandarea de către societatea civilă a publicării de anumite seturi de date.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice Siguranța comunitară Creșterea responsabilității sociale		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Pre-existent		POSIBIL IMPACT Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Continuarea implementării				

Ce s-a întâmplat?

Chiar și înainte de OGP, în privința oricăror chestiuni de politici publice, instituțiile ar fi putut crea proceduri pentru traducerea recomandărilor venite de la ONG-uri în decizii și/sau rezultate. Din acest punct de vedere, includerea acestui angajament în planul de acțiune OGP nu contribuie la îmbunătățirea practicilor de guvernare. A avea o procedură special concepută doar pentru o clasă de informații (seturile de date prelucrabile automat), este pur și simplu prea puțin în comparație cu reglementările în vigoare, care impun deja existența unor astfel de proceduri pentru dialogul cu societatea civilă. CPM a răspuns pozitiv la inventarul de seturi de date cu „valoare ridicată” pe care activiștii societății civile le-au solicitat în cadrul consultărilor din aprilie și septembrie 2013, punând presiune asupra ministerelor și administrației centrale pentru a publica acele seturi de date. Totuși, până la sfârșitul anului 2013, încă nu există și nu a fost adoptată o procedură specifică pentru publicarea periodică a acestor seturi de date.

Cum a contat?

Activiștii societății civile ar prefera să vadă că instituțiile publice respectă, cu adevărat și în totalitate, procedurile din Legea 52/2003 privind transparența decizională (cuplate cu cele din Legea 24/2000 privind

tehnica legislativă), astfel încât recomandările societății civile să poată fi adaptate în procedurile interne ale instituțiilor, cu privire la orice probleme de politici publice. Astfel, în mod firesc, va apărea și mai buna utilizare a datelor deschise.

Ce mai e de făcut?

Acest angajament exista și înainte de OGP, ca regulă generală, pe deplin aplicabilă subiectului particular al datelor deschise. Pentru acest angajament, guvernul ar fi trebuit să pună în aplicare niște prevederi legale care deja există. Din acest motiv, pentru a îndeplini așteptările cu privire la datele care sprijină și fundamentează schimbări de politici publice, raportorul IRM recomandă guvernului corecta aplicare a legislației care este în vigoare de circa 10 ani,¹ așa cum s-a discutat la angajamentele A.1.b până la A.1.d.

¹ Vezi și notele 3, Secțiunea a III-a; 4, A.1.a.; 1, A.1.c, și 5, A.2.a.

A.2.c | Proceduri pentru contestații de la cetățeni, în privința datelor deschise

Stabilirea procedurii de contestare de către cetățeni a nerespectării de către instituțiile publice a obligațiilor ce le revin în legătură cu gestionarea datelor deschise.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Creșterea integrității publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Pre-existent		POSIBIL IMPACT Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Din nou, evaluarea este dificilă datorită discrepanței dintre începutul anului 2012 și sfârșitul anului 2013, pentru aceleași motive menționate la angajamente A.1.a și A.1.b: În timp ce participanții inițiali, de la elaborarea planului de acțiune OGP, au dorit să cuprindă sub acest angajament chestiuni legate de acuratețea și autenticitatea seturilor de date publicate de guvern, CPM interpretează textul acestui angajament ca referindu-se, eventual, la propriul său eșec de a îndeplini obiectivele OGP. În acest ultim sens, nu sunt necesare proceduri speciale, întrucât oricine se poate adresa instanței împotriva eșecului unei instituții publice, existând măsuri clare pentru redresarea situației ori compensarea prejudiciilor, în funcție de hotărârea instanței. Similar, în celălalt sens, chiar și înainte de OGP, cetățenii se puteau plânga împotriva inexactității datelor înregistrate/publicate de o instituție publică; legile existente¹ permit abordarea și soluționarea oricăror potențiale probleme.

Totuși, adevărata provocare se referă la a) modalitatea prin care instituțiile publice asigură trasabilitatea modificărilor efectuate în seturile de date, care pot deveni inexacte/incomplete dacă sunt gestionate inter-instituțional, respectiv b) modul în care este stabilită răspunderea în cadrul instituțiilor publice, mai degrabă pe baza semnăturilor electronice interne, decât prin ștampilarea pentru conformitate a unor documente tipărite. Legile în vigoare deja le permit cetățenilor să facă plângeri referitoare la registrele publice, inclusiv cele publicate în format de date deschise, fără să prezinte vreo problemă juridică de ordin teoretic. Cu toate acestea, cetățenii nu prea au unde găsi jurisprudență pe Legea 455/2001 privind semnătura electronică.

Cum a contat?

CPM/DSOD pare să fi anticipat unele din aceste preocupări, la momentul proiectării licenței speciale OGL-ROM-1.0,² aceasta fiind, probabil, mult mai eficace în instanțele românești decât o licență comună CC-BY-3.0-RO. Mai exact, un document emis de Guvernul României poate avea mai multă greutate probatorie în instanță, decât un acord generic găsit pe internet. Cu toate acestea, eventuala cazuistică privind seturile de date publicate la date.gov.ro/ dataset nu ar putea ajunge în instanțele de judecată mai devreme de a doua jumătate a anului 2014, dacă luăm în considerare aspectele procedurale de drept administrativ românesc, precum și restanțele de pe rolul instanțelor, care au prioritate cronologică.

Ce mai e de făcut?

Acest angajament exista și înainte de OGP, ca regulă generală aplicabilă oricăror registre cu date guvernamentale, indiferent de formatul lor specific. Deși putea fi lăsat în afara planului de acțiune OGP, includerea acestui angajament atrage atenția oficialilor asupra legislației care ar putea avea nevoie de îmbunătățiri, odată cu finalizarea angajamentului A.1.b, pentru a permite soluții acolo unde pot apărea probleme. Totuși, pentru ca acest angajament să aibă succes, este nevoie să fie raportat la reformele din justiție (în special cu privire la administrarea probelor în format electronic și cu privire la limitările procedurale privind durata rezonabilă a proceselor), care se situează în afara domeniului de interes pentru acest raport de progres. CPM și partenerii săi din societatea civilă ar trebui să identifice, proactiv, acele seturi de date care sunt susceptibile de a conține discrepanțe, pentru a le clarifica în discuțiile cu instituțiile publice care co-creează sau co-administrează astfel de date. Alternativ, se poate introduce o procedură de evaluare independentă a seturilor de date, de către o terță parte—vezi angajamentul A.1.b.

¹ Legea 554/2004 privind contenciosul administrativ, coroborată cu prevederi specifice din Legea 544/2001 privind accesul la informații, Ordonanța Guvernului 27/2002 privind petițiile, Legea 52/2003 privind transparența decizională și variantele succesive ale Legii 24/2000 privind tehnica legislativă.

² Disponibilă la <http://data.gov.ro/base/images/logoinst/OGL-ROU-1.0.pdf>

A.2.d | Mecanism de consultare între furnizorii și beneficiarii datelor deschise

Instituirea mecanismului de consultare între furnizorii și beneficiarii datelor publice deschise.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Scăzut (angajamentul este un mic pas în direcția cea bună, pe domeniul relevant de politici publice)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Niciunul: Abandonarea angajamentului				

Ce s-a întâmplat?

Angajamentul nu este cu mult diferit de A.2.b, deși acesta pare să implice mai multă regularitate, prevăzând întâlniri periodice în locul unor interacțiuni ad-hoc, atunci când apare o nevoie. Cu toate acestea, nu au fost înregistrate progrese, în primul rând pentru că acest angajament depinde de existența portalului național de date deschise. Pe de o parte, planificarea acestui angajament înainte de A.3.a pare să fi fost un defect de planificare, încă din timpul elaborării planului de acțiune OGP. Pe de altă parte, portalul de date deschise a fost finalizat în devans, iar astfel de discuții deja au avut loc, cel puțin online, prin facilitățile de tip social media ale portalului de la date.gov.ro/dataset.

Cum a contat?

CPM încă nu a identificat toți furnizorii și beneficiarii, pentru a putea imagina posibilitatea creării unui astfel de mecanism pentru consultări în persoană. Pentru moment, consultările online funcționează suficient de bine, mai ales când sunt cuplate cu participarea față în față, de genul reuniunilor facilitate de la ministerele de resort.

Ce mai e de făcut?

Raportorul IRM sugerează că acest angajament ar putea să fie abandonat pentru următorul plan de acțiune OGP 2014-16, obiectivul urmând să fie suplinit de implementarea continuă a angajamentului A.2.b pentru procedurile de publicare a seturilor de date.¹

¹ Recent-înființatul Club OGP ar putea servi și drept loc de întâlnire între furnizorii și beneficiarii datelor deschise, dacă va continua să existe și după finalizarea consultărilor pentru noul plan de acțiune OGP (vezi și notele 6, Secțiunea I, și 3, Secțiunea a III-a).

A.2.e | Crearea facilității de rating pentru evaluarea seturilor de date cu valoare ridicată

Crearea facilității de rating a datelor deschise publicate și de comparare a acestuia cu valoarea ridicată acordată de furnizor.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	MSI ar putea ajuta			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
	X	X	X	X	
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare					

Ce s-a întâmplat?

Înainte de OGP, doar câteva ONG-uri, implicate în monitorizarea accesului la informații, au evaluat calitatea răspunsurilor date de instituțiile publice cu privire la solicitările privind datele deschise. Sistemele de rating, acum disponibile pe scară largă în social media, ar putea ajuta instituțiile publice să afle ce anume considera utilizatorii ca fiind seturi de date cu valoare ridicată. Discuția privind atributul „valoare ridicată” trebuie să se limiteze doar la datele prelucrabile automat (vezi angajamentul A.1.c, eventual prin referire la standardele internaționale, cum ar fi *Carta datelor deschise G8*. Evaluarea subiectivă a seturilor de date deja publicate, ca și colectarea feedback-ului, este deja posibilă prin facilitățile de tip social media încorporate în portalul datelor deschise.

Cum a contat?

Persoanele intervievate sunt de părere că provocarea rezidă în a găsi un sistem de rating care să pondereze corect datele care sunt doar vizitate, datele care sunt și descărcate, datele care sunt chiar conectate și/sau

corelate cu aplicații, respectiv efectul de multiplicare venit din rating-ul utilizatorilor unor asemenea aplicații, dar CPM obiectează, pe bună dreptate, că un astfel de sistem de rating este utopic. Mecanismele de consultare descrise în Secțiunea a III-a sau la angajamentul A.2.b ar trebui folosite pentru a ajunge la un consens cu privire la ce și cum ar trebui să fie evaluat în privința seturilor de date.

Ce mai e de făcut?

Acest angajament încă nu a fost îndeplinit. Având în vedere că provocarea este de a găsi un sistem adecvat de rating, guvernul ar trebui să lucreze cu ONG-urile, activiștii și, eventual, sectorul de afaceri, pentru a dezvolta, testa și introduce în practică un sistem de rating care poate fi îmbunătățit în timp.

A.2.f | Publicarea cu regularitate a unor seturi de date specifice, pe site-urile instituțiilor publice

Publicarea cu regularitate de către fiecare instituție pe pagina web proprie a: -seturilor de date care susțin politicile publice; -seturilor de date care conțin statistici relevante pentru obiectul de activitate al instituției publice; -seturilor de date care reflectă performanța serviciului public prestat de instituția furnizoare.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	MJ/SNA și MDRAP ar putea ajuta, alături de SGG și chiar Consiliul Legislativ		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Moderat (angajamentul este un mare pas înainte pentru domeniul de politici publice, dar este limitat ca întindere sau scop)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2013	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2013	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Niciunul: Abandonarea angajamentului				

Ce s-a întâmplat?

Chiar și înainte de OGP, instituțiile publice aveau obligația legală de a publica, fie proactiv, fie la cerere, toate seturile de date care susțin politicile publice, statisticile relevante privind activitatea și performanța instituțiilor publice (a se vedea angajamentele A.1.d. și A.2.a-c., însă rareori au respectat aceste prevederi. Această lejeritate a instituțiilor publice față de obligațiile legale provine din faptul că sancțiunile pentru opacitate sunt mai puțin dăunătoare și mai greu de executat decât beneficiile obținute abuziv sau, respectiv, cerințele legale care impun și garantează o transparență totală.

Cum a contat?

Publicarea informațiilor privind transparența (prevăzute în Legile 24/2000 și 52/2003, atât în format lecturabil, cât și prelucrabil automat) poate fi monitorizată de MJ/SNA și MDRAP pentru administrația locală, respectiv de SGG și/sau Consiliul Legislativ pentru ministerele de resort. Seturile de date care susțin deciziile de politici publice sunt la mare cerere printre toate părțile interesate, după cum am arătat la angajamentul A.1.d. Totuși, părțile interesate

subliniază că seturile de date vizate de acest angajament se referă la performanța și activitatea instituțiilor publice (a se vedea angajamentele A.2.a. până la c. Prin urmare, așteptările față de acest angajament sunt mici, deoarece publicarea cu regularitate a seturilor de date menționate ar trebui să fie rezultatul implementării corespunzătoare a altor angajamente.

Ce mai e de făcut?

Dacă angajamentele de genul celor de la A.2.a. până la c. sunt corect implementate, atunci rezultatul direct va fi publicarea cu regularitate a seturilor de date. Dar, în timp ce publicarea propriu-zisă poate fi verificată, va fi întotdeauna dificil de evaluat dacă aceasta se face cu regularitate. Astfel, raportorul IRM recomandă abandonarea acestui angajament, dar îmbunătățirea transparenței instituțiilor și proceselor decizionale, în conformitate cu legislația în vigoare.

A.3.a | Integrarea datelor deschise de la instituțiile publice într-o platformă unică, națională

Integrarea datelor deschise furnizate de instituțiile publice și a serviciilor conexe acestora într-o platformă unică la nivel național (ex.: datedeschise.gov.ro).

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Ridicat (angajamentul oferă repere clare, măsurabile, verificabile, despre atingerea obiectivului)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENTĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	X
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2014	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Înainte de aderarea la OGP, unii dintre activiștii ONG-urilor urmăreau evoluțiile de pe portalurile de date ale Băncii Mondiale, inclusiv proiectele de succes din Albania și Republica Moldova, care au beneficiat de sprijinul BM. Includerea în planul de acțiune OGP a unui angajament privind crearea platformei naționale de date deschise a alimentat aspirațiile acestor persoane, ele devenind adevărați promotori ai datelor deschise, pe parcursul anilor 2012 și 2013. Portalul lansat recent la date.gov.ro îndeplinește multe dintre așteptările lor, mai ales prin plăcuta surpriză a îndeplinirii acestui angajament înainte de termen.

Cum a contat?

Acest angajament nu începuse până la finalul perioadei de implementare (iulie 2013). Totuși, la momentul redactării acestui raport (decembrie 2013), acest angajament a fost finalizat în devans, fiind și bine implementat, spre satisfacția comunității pasionaților de date deschise. Dacă există așteptări suplimentare față de portalul național, acestea pot fi ajustate prin adăugarea unor noi funcții în cursul anului 2014.

Părțile interesate exclusiv de platforma națională de date deschise (respectiv, utilizatorii, publicul care caută informații, date, cunoștințe, precum și experții

care înțeleg dificultățile tehnice, constrângerile administrative, problemele juridice, obstacolele politice și lipsa alocărilor bugetare) sunt mai degrabă îngrijorate de întârzierile privind angajamentele A.1.b, c și d, precum și A.2.a, b și e. Dezamăgirile exprimate se referă la aparenta lipsa de coordonare între seturile de date, formatele și licențele utilizate din trei site-uri guvernamentale: date.gov.ro/dataset, buget.gov.ro și mbuget.gov.ro/buget.

Părțile interesate se așteaptă ca mișcarea pentru date deschise să străpungă toate barierele în România anulului 2014, așteptând mai cu seamă publicarea informațiilor electorale, având în vedere viitoarele două tururi de scrutin, pentru Parlamentul European (mai 2014) și alegerile prezidențiale (noiembrie 2014).

Ce mai e de făcut?

Părțile interesate așteaptă integrarea completă a sistemului de rating (vezi angajamentul A.2.e în platforma națională de date deschise, la date.gov.ro/dataset, respectiv o modalitate de asigurare a acurateții seturilor de date (vezi angajamentul A.1.b.

A.3.b | Inventarierea datelor, pentru facilitarea accesului public

Crearea inventarelor de date pentru simplificarea accesului publicului.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	ONG-urile au oferit un sprijin substanțial		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2014	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Înainte de OGP, unii români sperau că SGG ar putea publica o listă a tuturor informațiilor pe care le produc instituțiile publice, ca parte din atribuțiile/ responsabilitățile sale privind centralizarea datelor privind implementarea legilor transparenței, 544/2001 și 52/2003; sau că MSI ar putea face o listă similară, cu datele reutilizate conform Legii 109/2007; sau că ministerele și primăriile vor începe publicarea datelor aferente notelor de fundamentare, conform Legii 24/2000. Inventarul actual, disponibil la date.gov.ro/dataset, este un bun început.

Cum a contat?

Implementarea acestui angajament, realizat înainte de termen, a fost marcată „limitat” în semn de recunoaștere a eforturilor depuse de ONG-uri, care au oferit trei versiuni succesive ale inventarului, așa cum am arătat la angajamentul A.1.c, chiar dacă

mai persistă unele neclarități cu privire la atributul „valoare ridicată” și la informațiile lecturabile vs. cele prelucrabile. Părțile interesate se așteaptă acum la publicarea din ce în ce mai multor seturi de date pe portalul național de date deschise, precum și la asumarea unui nou angajament, inspirat din Republica Moldova: Guvernul să publice lunar cel puțin câte 3 noi seturi de date (vezi și regularitatea discutată la angajamentul A.2.f).

Ce mai e de făcut?

Angajamentul este programat să înceapă abia în 2014. Cu toate acestea, peste 100 de seturi de date au fost deja publicate, așa încât raportorul IRM recomandă continuarea și deplina implementare a acestui angajament.

A.3.c | Instituirea unui sistem de monitorizare privind conformitatea datelor deschise

Instituirea unui sistem permanent de monitorizare a modului de respectare a regulilor în materie de open data.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI					
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM			
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	MJ/SNA poate ajuta			
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu			
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)			
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Creșterea integrității publice			
	VALORILE OGP				
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE	NICIUNA
			X		
AMBIȚIA					
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Moderat (angajamentul este un mare pas înainte pentru domeniul de politici publice, dar este limitat ca întindere sau scop)			
STADIUL DE FINALIZARE					
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2014	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat			
PAȘII DE URMAT					
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare					

Ce s-a întâmplat?

Înainte de OGP, Ministerul Justiției (MJ) a preconizat un mecanism special de monitorizare a conformității cu prevederile Strategiei Anticorupție Național (SNA). Unele dintre activitățile de monitorizare SNA includ colectarea de informații cu privire la punerea în aplicare a OGP, mai ales la nivelul autorităților locale, acolo unde CPM are puteri limitate. Cu toate acestea, „conformitatea” (în sensul acestui angajament) se referă atât la procedurile adoptate sub angajamentele A.1.a până la d, cât și sub cele de la A.2.a până la f, respectiv la un mod de asigurare a calității, care ar putea chiar depăși domeniul de aplicare al angajamentului A.2.e.¹ Totuși, preocupările privind conformitatea în administrația publică nu sunt noi, în ciuda noutății datelor deschise ca obiect specific.

Cum a contat?

O parte din acest angajament a fost finalizată în devans. Către finalul perioadei de evaluare, care a fost luată în considerare pentru acest raport, în a doua jumătate a anului 2013, vizitele de monitorizare SNA au inclus colectarea de informații cu privire la respectarea OGP, acestea urmând să fie publicate pe portalul SNA (a se vedea obiectivul SNA 4.1.2—Prevenirea corupției în instituțiile publice, menționat în Secțiunea I de mai sus). Discuții substanțiale cu privire la conformitate sunt așteptate pentru 2014, mai ales în legătură cu sistemul de rating specificat în angajamentul A.2.e și/sau cu mecanismul de contestații specificat în angajamentul A.2.c.

Ce mai e de făcut?

Raportorul IRM recomandă continuarea implementării depline a acestui angajament.

¹ O sinteză a abordării SNA față de conformitate, alături de rezultatele monitorizărilor de la MJ, actualizate periodic, sunt disponibile în tabelul descărcabil de la <http://bit.ly/1f1Psqo>. În timpul perioadei de comentarii publice, mai mulți reprezentanți ONG au arătat că publicarea rapoartelor de monitorizare SNA este întârziată, iar datele de acolo nu vor putea fi utilizate în elaborarea noului plan de acțiune.

A.3.d | Stimularea pieței pentru utilizarea inovatoare a datelor deschise

Stimularea pieței pentru utilizarea inovatoare a datelor deschise, inclusiv prin încheierea de parteneriate sau alte forme de colaborare cu comunitatea utilizatorilor.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM/DSOD		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	Ministerul Finanțelor Publice (MFP) ar putea ajuta		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice Siguranța comunitară Creșterea responsabilității sociale		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	X
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2014	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Chiar înaintea aderării la OGP, Guvernul României a trebuit să țină piept unei prelungite crize economico-financiare (2008-2011), care a fost exacerbată ulterior de o profundă criză politică (2012). În aceste condiții, stabilizarea indicatorilor macro-economiци a fost (și încă pare să mai fie) mult mai importantă decât stimularea pieței,¹ ceea ce face ca părțile interesate să se arate sceptice față de ideea că Guvernul va fi dispus să înceapă anul 2014 cu inițiative referitoare la datele deschise, deși acesta ar putea fi un pariu sigur (mult de câștigat, aproape nimic de pierdut) în ceea ce privește viitoarele campanii electorale.

Cum a contat?

La momentul scrierii acestui raport, implementarea acestui angajament nu începuse.

Ce mai e de făcut?

Având în vedere că implementarea acestui angajament nu a început, nu există recomandări, în afară de sugestiile făcute în privința angajamentelor A.1.e și f.

¹ Vezi și nota 8, Secțiunea I.

A.3.e | Publicarea cu regularitate a seturilor de date pe platforma națională, 25% de valoare ridicată

Publicarea cu regularitate a seturilor de date pe platforma națională, 25% de valoare ridicată.

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	CPM		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	--		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Mediu (angajamentul descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv, dar nu conține repere ori livrabile specifice)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice Creșterea integrității publice Eficiența gestionării resurselor publice Siguranța comunitară		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENTĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X	X	X	X
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Nou		POSIBIL IMPACT Transformator (angajamentul presupune o reformă care ar putea schimba modul actual de operare în domeniul de politici publice relevant)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Ianuarie 2014	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Menținerea angajamentului și monitorizarea implementării până la finalizare				

Ce s-a întâmplat?

Înainte de aderarea la OGP, nici măcar puținii experți ori cei care urmăreau tendințele internaționale nu ar fi crezut că România se putea angaja, atât de repede, la publicarea cu regularitate a seturilor de date. Principala provocare este instruirea personalului din instituțiile publice (în mod ideal, a celor desemnați în virtutea angajamentului A.1.a pentru a identifica, a asambla și a publica seturi specifice de date, mai ales din categoriile menționate în angajamentele A.1.d și A. 2.f.

Cum a contat?

La momentul scrierii acestui raport, implementarea acestui angajament nu începuse încă.

Ce mai e de făcut?

Având în vedere că implementarea acestui angajament nu a început, nu există recomandări.

B | Creșterea gradului de acces al publicului la servicii publice online

Continuând eforturile administrației de a spori eficiența serviciilor publice oferite prin mijloace electronice, Guvernul își propune dezvoltarea unui număr de opt platforme de e-guvernare, identificate ca răspunzând unor nevoi majore la nivelul cetățenilor care interacționează cu serviciile furnizate de administrația publică. 1. Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) 2. Sistemul de Atribuire Electronică în Transporturi (SAET) 3. Extinderea depunerii declarațiilor fiscale prin mijloace electronice de transmitere la distanță 4. Asigurarea accesului online gratuit la legislația națională 5. Dezvoltarea utilizării de instrumente electronice de gestionare a procedurilor de comunicare a citațiilor și facilitarea accesului la informații legate de procedurile judiciare 6. Dezvoltarea sistemului informatic pentru gestionarea procedurilor aferente cetățeniei române în formă electronică 7. Dezvoltarea sistemului informatic pentru gestionarea în formă electronică a procedurilor aferente înființării persoanelor juridice fără scop patrimonial 8. Sistem Informatic Integrat de Acces Electronic la Justiție (SIIAEJ).

DESCRIEREA ANGAJAMENTULUI				
RĂSPUNDERE	INSTITUȚIA COORDONATOARE	DSOD		
	INSTITUȚII DE SPRIJIN	Pentru fiecare din cele 8 puncte, ANRMAP, MT, ANAF, MJ & MOF, MJ & CSM, MJ/ANC & MAE, MJ/RAF, respectiv MJ și/sau CSM		
	PUNCT DE CONTACT SPECIFICAT?	Nu		
SPECIFIC ȘI MĂSURABIL?		Scăzut (angajamentul descrie o activitate care poate fi văzută ca măsurabilă, pe baza interpretării cititorului)		
RELEVANȚĂ	MARILE PROVOCĂRI OGP	Îmbunătățirea serviciilor publice		
	VALORILE OGP			
	ACCES LA INFORMAȚII	PARTICIPARE PUBLICĂ	RESPONSABILITATE	TEHNOLOGIE ȘI INOVARE PENTRU TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE
	X			NICIUNA
AMBIȚIA				
NOU SAU PRE-EXISTENT Pre-existent		POSIBIL IMPACT Niciunul (angajamentul menține starea dinainte de OGP)		
STADIUL DE FINALIZARE				
ÎNCEPÂND DIN: Aprilie 2012	PÂNĂ ÎN: Decembrie 2014	Stadiul actual Stadiul proiectat		
PAȘII DE URMAT				
Revizuirea angajamentului, pentru a deveni mai concret sau mai măsurabil				

Ce s-a întâmplat?

Opt proiecte/inițiative au fost listate în cuprinderea acestui angajament:

1. Sistemul electronic de achiziții publice (SEAP) intră în responsabilitatea directă a ANRMAP; portalul actual prezintă informații în format închis și protejat; mai multe promisiuni au fost făcute, atât în privința deschiderii portalului, cât și a disponibilizării informațiilor, dar fără niciun rezultat până când CPM a publicat seriile de date 2007-2013 pe portalul național de date deschise.¹
2. Sistemul de atribuire electronică în transporturi (SAET) se relaționează și cu Ministerul Transporturilor, și cu Ministerul pentru Societatea Informațională; proiectul a început în martie 2013,² cu finanțare UE, dar nu se va finaliza până la jumătatea anului 2014, când ar trebui să fie prezentat noul plan de acțiune OGP.
3. Extinderea depunerii online a declarațiilor fiscale³ este un proiect de lungă durată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Societății Informaționale, dedicat depunerii în format electronic a declarațiilor de venit sau de profit, a altor formulare fiscale, precum și plăților către autoritățile fiscale și alte instituții publice.
4. Asigurarea accesului online gratuit la legislația națională (N-Lex⁴) este un proiect combinat al Ministerului Justiției și al altor instituții legislative și judiciare, menit să permită accesul publicului la legislația în vigoare și la jurisprudența relevantă.⁵
5. Dezvoltarea de instrumente electronice pentru gestionarea citațiilor și facilitarea accesului la informații privind procedurile judiciare este un proiect care ar putea combina, prin intermediul MJ, portalul jurisprudenței⁶ cu elemente din ECRIS.⁷
6. Dezvoltarea de instrumente electronice pentru gestionarea procedurilor legate de obținerea cetățeniei române este un proiect al Autorității Naționale pentru Cetățenie din cadrul MJ,⁸ care poate fi cuplat cu procesul solicitărilor de viză de la MAE.⁹

7. Dezvoltarea instrumentelor electronice pentru gestionarea procedurilor legate de înființarea persoanelor juridice non-profit este un proiect al Registrului Asociațiilor și Fundațiilor din subordinea MJ.¹⁰
8. Sistemul Informatic Integrat de Acces Electronic la Justiție (SIAEJ) este încă în faza de a contracta un studiu de fezabilitate la MJ.¹¹

Începând cu anul 2001, Legea 544 privind accesul la informații a introdus prezumția legală că toate instituțiile publice au câte un site, iar funcționarii publici gestionează documente și informații în format electronic. Mai multe proiecte guvernamentale au avut scopul de a promova diferite grade de interacțiune online pentru serviciile publice. În ultimul deceniu însă, portalurile naționale de e-guvernare și e-administrație au rămas întotdeauna ultimele priorități, atunci când s-a pus problema alocărilor bugetare.¹² Numai SEAP de la punctul B.1 și N-Lex de la B.4 au primit un oarecare sprijin financiar și au atras atenția presei, întrucât sunt obiective legate de accesul la informații (un subiect mereu prezent pe agenda jurnaliștilor). Totuși, datele despre achizițiile publice, care sunt imposibil de preluat și/sau de prelucrat direct din SEAP, au devenit disponibile, recent, la date.gov.ro/dataset/achizitii-publice-2007-2013.¹³ Oarecum similar, legislația în vigoare este disponibilă (în format reutilizabil .htm sau .pdf, dar uneori și numai în fișiere închise .jpg) de la începutul anilor 2000, în repertoriul legislativ al Camerei Deputaților.¹⁴

Cum a contat?

Destul de clar, e-serviciile nu sunt o preocupare centrală pentru OGP, astfel încât persoanele intervievate nu au exprimat niciun interes în a discuta pe larg cele 8 proiecte enumerate în cadrul acestei grupări de angajamente.

Ce mai e de făcut?

Guvernul ar trebui să explice în ce măsură aceste opt in obiective:

- îmbunătățesc accesul publicului la informațiile deținute de autorități,
- mobilizează participarea publicului la luarea deciziilor,
- cresc responsabilitatea decidenților față de publicul lor și/sau facilitează accesul publicului la noi tehnologii, pe care să le utilizeze pentru mai mare deschidere și responsabilitate.

Dacă nu pot fi oferite astfel de explicații, ar fi înțelept să se abandoneze aceste angajamente asumate în cadrul OGP, urmând ca proiectele acestea să fie implementate în cadrul altor aranjamente (cum ar fi proiecte finanțate de UE).

¹ Vezi și nota 10, Secțiunea I.

² Detalii disponibile la http://www.cnmsi.ro/proiect-extendere-saet-_87_0.html

³ Foarte probabil, o combinație între <http://www.asistenta-contribuabili.ro/descarca-declaratii-fiscale> și <https://www.ghiseul.ro/ghiseul/public>

⁴ Vezi http://eur-lex.europa.eu/n-lex/legis_ro/rodb_form_en.htm

⁵ Similar chestiunilor descrise în nota 2, A.2.a., MOF protejează nejustificat datele privind companiile, publicate în Partea a IV-a; un reprezentant al inovatorilor mass media arăta, în timpul perioadei de comentarii publice, că MOF utilizează un soft propriu, care prezintă informația sub forma unei imagini care nu poate fi salvată ca un fișier separat, ceea ce împiedică procesarea automatizată a informației

⁶ Vezi <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> și inițiativa cvasi-privată Jurindex, a Tribunalului Vrancea, dar sub egida Consiliului Superior al Magistraturii la <http://jurisprudenta.org/Search.aspx>

⁷ Vezi http://ec.europa.eu/justice/criminal/european-e-justice/ecris/index_en.htm

⁸ Vezi <http://cetatenie.just.ro/>

⁹ Vezi <http://www.mae.ro/en/node/2060>

¹⁰ Vezi <http://www.just.ro/MinisterulJusti%C8%9Biei/RegistrulNa%C5%A3ionalONG/tabid/91/Default.aspx>

¹¹ Vezi <http://www.just.ro/MinisterulJusti%C8%9Biei/Achizi%C5%A3iiPubliceCas%C4%83ri/StudiudefezabilitateSIAEJ/tabid/2606/Default.aspx>

¹² Cu excepția notabilă a portalului e-România (www.portaleromania.ro sau www.romania.eu), pentru care s-au alocat, inutil, 8 milioane de euro—vezi și <http://legi-internet.ro/blogs/index.php/eromania-8-milioane-de-euro>

¹³ Pentru contrast, vezi și nota 5, A.1.d.

¹⁴ Disponibil la www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame

V | AUTO-EVALUAREA GUVERNULUI

Auto-evaluarea realizată de Guvern definește sub-angajamentele diferit, reinterpretează și rearanjează informațiile într-un mod care face verificarea dificilă. Concentrându-se pe cele aproape 20 de ministere, în loc de peste 3.000 de instituții publice ale administrației publice centrale și locale, sau chiar 10.000 de entități publice, raportul Guvernului pare că ratează scopul auto-evaluării.

Raportul de auto-evaluare al Guvernului pare că a extins termenul pentru finalizarea angajamentelor. Se poate argumenta că „anul 2012” ar însemna primul an de implementare, adică până în iunie 2013. Însă participanții la consultările pentru elaborarea planului de acțiune, de la începutul anului 2012, își amintesc că toate angajamentele au fost legate de calendarul bugetar românesc, în care „anul 2012” se încheie în decembrie 2012. Similar, auto-evaluarea pare că redefiniște sub-angajamentele, respectiv rearanjează/regrupează informațiile într-un mod care face verificarea dificilă. Din motivele deja prezentate la angajamentul A.1.a, CPM a ales să se concentreze pe circa 20 de ministere, în loc de peste 3.000 de instituții ale administrației publice centrale și locale, ori 10.000 de entități publice. Anexa raportului de auto-evaluare¹ conține indicatorii raportați de către ministerele de resort și poate fi de folos pentru reconstituirea logicii din spatele efortului de auto-evaluare, fiind în concordanță cu angajamentul A.1.d. De fapt, România a progresat în privința celor mai semnificative angajamente, în ciuda faptului că a făcut acest lucru mai ales în a doua jumătate a anului 2013, care se află în afara perioadei de auto-evaluare și ar fi trebuit inclusă în raportarea de anul viitor.

Tabelul 2: Lista de verificare privind auto-evaluarea

Raportul anual de progres a fost publicat?	<input checked="" type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu
Publicarea a fost realizată conform calendarului OGP?	<input checked="" type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu
Raportul este disponibil în limba română?	<input checked="" type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu
Părțile interesate consideră că raportul e adecvat?	<input type="checkbox"/> Da	<input checked="" type="checkbox"/> Nu
Este raportul disponibil în engleză?	<input checked="" type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu
Guvernul a pus raportul la dispoziție, pentru comentarii publice, timp de cel puțin două săptămâni?	<input checked="" type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu
Au fost primite comentarii din partea publicului?	<input checked="" type="checkbox"/> Da ²	<input type="checkbox"/> Nu

Raportul este depus în portalul OGP?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Nu
Raportul include un inventar al eforturilor de consultare publică?	Neclar
Raportul acoperă toate angajamentele?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Nu
Raportul evaluează finalizarea angajamentelor față de calendarul asumat?	Neclar
Raportul reafirmă responsabilitatea guvernului pentru deschidere?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Nu
Raportul descrie relațiile dintre planul de acțiune și marile provocări OGP?	Neclar

1 Poate fi descărcată la http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2013/09/Anexa-Raport_indicatori.xls.

2 Site-ul oficial al guvernului, de la <http://ogp.gov.ro/planul-national/>, nu conține aceste comentarii, dar cel puțin APTI—Asociația pentru Tehnologie și Internet și-a publicat propriile comentarii la <http://apti.ro/opinie-draft-raport-anual-auto-evaluare-ogp-2012>.

VI | PAȘII URMĂTORI

Această secțiune pune planul de acțiune OGP într-un context mai larg și subliniază care ar putea fi următorii pași, după cum se reflectă în secțiunile precedente, alături de prioritățile identificate de părțile interesate.

CONTEXTUL NAȚIONAL

Începând cu 2001-2003, când au fost adoptate cele mai multe dintre legile relevante, România a progresat mult în materie de transparență, participare publică și responsabilitate. Totuși, acest progres se limitează la o viziune a dreptului pozitiv (supremația legislației în vigoare) asupra culturii instituționale și asupra dezvoltării, viziune centrată mai degrabă pe bifare de căsuțe, decât pe schimbări reale în privința atitudinilor individuale, pe satisfacerea așteptărilor publicului și pe furnizarea de servicii publice de calitate. Astfel, responsabilitatea este acum redusă la conformitate, participarea publicului la îndeplinirea formală a literii legii, în loc de urmărirea spiritului cerințelor legale, iar transparența la găsirea celei mai convenabile excepții legale. Drept urmare, românii au învățat să nu aibă încredere în instituții, să fie sceptici față de promisiunile privind creșterea transparenței, respectiv să fie precauți față de procesele care plasează cetățeanul în centrul acțiunii guvernamentale.

Scorul României în privința deschiderii datelor bugetare scade de la an la an.¹ Și în indicele datelor deschise, România se clasează destul de slab.² În privința indicelui de transparență pentru alocările bugetare privind asistența internațională, România are o performanță chiar mai scăzută.³ Banca Mondială prezintă o imagine mai echilibrată, chiar dacă demonstrează aceeași lipsă a unor progrese vizibile,⁴ așa cum se vede și din rapoartele Forumului Economic Mondial privind competitivitatea globală, 2013-2014.⁵ De curând, câteva ONG-uri preocupate de buna guvernare arătau că România nu mai îndeplinește Criteriile de la Copenhaga, instituite de Uniunea Europeană în privința statului de drept.⁶ Totuși, trebuie notat că România trece printr-o perioadă politică dificilă, cu un Președinte aflat în permanentă opoziție

cu Premierul, cu o coaliție de guvernare uriașă, dar fragilă, cu frecvente scandaluri de corupție; toate acestea se întâmplă în timpul procesului de revizuire a Constituției (un referendum ar putea fi organizat în 2014), în timpul proceselor paralele de regionalizare și descentralizare (cel din urmă fiind blocat, deocamdată, prin decizia Curții Constituționale), respectiv în timp ce noile Coduri, Penal și de Procedură Penală, intră în vigoare (din Februarie 2014), iar țara se pregătește pentru două runde de alegeri (europarlamentare în mai 2014 și prezidențiale în noiembrie 2014).

În ceea ce privește OGP, sectorul de afaceri din România păstrează o distanță de siguranță, doar ONG-urile mai idealiste fiind foarte implicate. De exemplu, în perioada aprilie-mai 2013, cu ocazia consultărilor privind revizuirea Constituției,⁷ câteva ONG-uri au propus o modificare a articolului 31 din Constituția României, dar un referendum privind revizuirea Constituției nu se va putea organiza mai devreme de mai sau chiar noiembrie 2014.⁸ Prin acel amendament, ONG-urile solicitau ca toate informațiile de interes public (legate de afacerile publice) să fie publicate proactiv în format prelucrabil automat.⁹ Un întreg pachet de amendamente constituționale propuse de ONG-uri este disponibil online.¹⁰

Mulți dintre cei interesați rămân precauți, însă, cu privire la intențiile guvernului, exprimând îndoiala că vor fi alocate suficiente resurse pentru corecta implementare a angajamentelor OGP (cu accent pe instruire și asistență tehnică). În general, părțile interesate percep acțiunile/activitățile OGP ca pe o mișcare de sus în jos, centralizată de CPM, care se limitează doar la administrația centrală.

Unii critici (aparent fără a ține seama de autonomia locală sau chiar de separația puterilor) acuză percepția că CPM e lipsită de puterea necesară pentru a

îmbunătăți transparența administrației locale, a sistemului judiciar¹¹ sau chiar a legislativului. Pe de altă parte, încorporarea OGP în cadrul Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) creează oarece confuzie în rândul unora dintre funcționarii publici, măbind contrastul dintre așteptările publicului larg în privința transparenței și cultura opacității din rândul funcționarilor publici. De exemplu, într-un interviu cu raportorul IRM, un astfel de funcționar public se întreba „cum anume se leagă transparența de anticorupție și/sau integritate?”, nereușind să înțeleagă că transparența ar putea ajuta la corectarea erorilor de management și că, mai departe, un management mai bun ar putea conduce la creșterea încrederii publicului în instituții.

În România, OGP are nevoie de implicare serioasă din partea autorităților locale și de sprijin din partea unor figuri publice, de lideri naționali. CPM asigură coordonarea necesară și suportul tehnic, precum și imboldul pentru implementare în cadrul administrației publice centrale, dar încă nu se bucură de vizibilitate în rândul publicului larg. E greu de găsit un politician vizibil, care să devină portdrapelul datelor deschise în România, iar anul electoral 2014 aduce cu sine obstacole suplimentare, întrucât mass-media se vor concentra mai degrabă asupra candidaților în alegeri, decât asupra specialiștilor care fac lucrurile să se miște.

PRIORITĂȚILE ACTUALE ALE PĂRȚILOR INTERESATE

Cel mai important angajament este crearea portalului național de date deschise (angajamentul A.3.a). Faptul că portalul este deja funcțional (date.gov.ro) înainte de termen, este deja o realizare, în ciuda deficiențelor semnalate. Finalizarea angajamentului, desigur, depinde de alte două—inventarul seturilor de date cu valoare ridicată și publicarea lor pe site-urile instituțiilor publice (A.1.c și A.1.d). Acestea din urmă sunt percepute ca fiind de o importanță scăzută (adresând o largă așteptare privind transparența guvernamentală), dar au un rol esențial în crearea și funcționarea portalului național.

PRIORITĂȚI VIITOARE ALE PĂRȚILOR INTERESATE

Cu privire la seturile de date existente și viitoare, părțile interesate au subliniat nevoia de interoperabilitate și interconectivitate, inclusiv prin meta-date. În parte, această așteptare se poate concretiza prin îndeplinirea angajamentului A.2.a, în ceea ce privește formatul uniform de publicare a datelor deschise, dar experții înscriși în lista de discuții privind datele deschise¹² își doresc o mai bună coordonare și sincronizare a eforturilor.

RECOMANDĂRI

Printre părțile interesate, susținătorii OGP consideră că platforma națională de date deschise (angajamentul A.3.a) este miezul și prioritatea cea mai importantă a planului de acțiune. Așteptările lor sunt legate în principal de publicarea seturilor de date care sprijină deciziile de politici publice, având în vedere că majoritatea instituțiilor abilitate să inițieze noi politici și reglementări nu-și susțin deciziile cu dovezi date de indicatori statistici (a se vedea angajamentele A.1.d) și A.2.f. În ciuda neîncrederii în instituții și a lipsei de reacție a instituțiilor publice, CPM își concentrează cele mai multe eforturi tocmai în aceste direcții.

Scepticii dintre părțile interesate se concentrează mai mult pe calitate și conformitate, având așteptări specifice de la îndeplinirea angajamentului A.3.c și a angajamentelor de sprijin A.1.b, A.2.a, c și e.

Multe părți interesate recunosc importanța e-serviciilor, arătând către exemplul Centrului de Guvernare Electronică din Republica Moldova,¹³ dar așteaptă de la guvernarea deschisă ceva mai mult decât doar e-guvernare sau e-servicii.

VIITORUL PLAN DE ACȚIUNE

Aspirațiile față de viitorul plan de acțiune sunt neclare (probabil că vor trebui ajustate în lumina foarte recentelor evoluții OGP din a doua jumătate a anului 2013). Deocamdată, așteptările față de planul de acțiune viitor se referă la meta-date și acces deschis, precum și la urmărirea în timp real a tuturor bugetelor publice.

- Un universitar a sugerat în mod special că toate rezultatele cercetărilor finanțate din fonduri publice ar trebui să fie publicate într-un portal de acces deschis,¹⁴ iar datele primare să fie conectate cu platforma națională de date deschise.
 - O altă sugestie, de la o coaliție de ONG-uri, este ca datele detaliate privind angajamentele bugetare, transferurile și cheltuielile (atât cele din bugetul național, cât și cele din fondurile UE¹⁵) ar trebui să fie publicate și actualizate săptămânal pe platforma națională de date deschise.
- Raportorul IRM nu poate distinge în ce măsură aceste propuneri sunt o consecință directă a implementării planului de acțiune OGP, ori dacă au apărut independent de OGP, ca urmare a tendințelor globale. În aceste condiții, raportorul IRM sugerează că CPM poate pune accentul pe:
- extinderea obligațiilor privind datele deschise de la ministere și câteva agenții guvernamentale până la toate celelalte instituții publice din administrația centrală și locală,
 - furnizarea de instruire¹⁶ și asistență tehnică pentru funcționarii publici, cu privire la
 - o identificarea seturilor de date și exportarea lor în formatul prelucrabil automat, care a fost agreat și standardizat, precum și la
 - o standardizarea structurii site-urilor pentru instituțiile publice,
 - inventarierea și promovarea bunelor practici, în special la nivelul administrației locale, unde acestea pot fi ușor de replicat, odată ce site-urile sunt standardizate,
 - deschiderea către sectorul de afaceri, în scopul de a depăși reticența lor față de mișcarea pentru date deschise, și
 - încurajarea cooperării cu ONG-urile, recunoscând nivelul extraordinar de sprijin pe care acestea l-au demonstrat până în prezent.

¹ După cum se vede la <http://bit.ly/19YzkWG>

² Disponibil la <https://index.okfn.org/country/overview/Romania/>

³ Se găsește la <http://ati.publishwhatyoufund.org/donor/romania/>

⁴ Disponibilă la <http://info.worldbank.org/governance/wgi/c186.pdf>

⁵ Autor Klaus Schwab, la <http://bit.ly/1dRrY6b>

⁶ „Șapte organizații neguvernamentale sesizează Comisia Europeană cu privire la deciziile recente ale Parlamentului României,” scrisoarea deschisă este disponibilă la <http://bit.ly/1k417v6>

⁷ Un proces de consultare lansat de Parlament și facilitat de Asociația Pro Democrația prin intermediul site-ului <http://forumconstitutional2013.ro/>

⁸ Recenta modificare a componenței guvernului, explicată în nota 12, Secțiunea I, ar putea bloca revizuirea Constituției în 2014.

⁹ Amendamentul privind articolul 31 din Constituție se găsește la <http://blog.nuvasuparati.info/node/23>

¹⁰ Disponibil la <http://www.ce-re.ro/societatea-civila-o-voce>

¹¹ În timpul perioadei de comentarii publice, un membru CSM a menționat că instituția colectează multe date statistice din sistemul de justiție și că acestea ar putea fi publicate în portalul național, pentru că scopul este ca astfel de date să fie utilizate. Mai mulți reprezentanți ONG au scos în evidență nevoia de date din sistemul de justiție, dar au menționat că acestea ar trebui centralizate și interconectate, pe cât posibil.

¹² Lista de email date-deschise@liste.ceata.org a fost deschisă de Fundația Ceata, o organizație neguvernamentală specializată în libertate digitală, software deschis și cultură deschisă; detalii la <http://ceata.org/>.

¹³ Disponibil la <http://www.egov.md/index.php/ro/>

¹⁴ Detalii privind Accesul Deschis sunt disponibile la <http://www.openaccessweek.org/page/about>; raportorul IRM a preluat ideea de la Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, discutând despre aceasta pe 6 noiembrie, la Universitatea București/Facultatea de Științe Politice. Ideea este susținută și într-o scrisoare deschisă către Ministerul Educației, disponibilă la http://www.acces-deschis.ro/ro/schimb-de-resurse/cat_view/4-pozitii?orderby=dmdatecounter&ascdesc=DESC

¹⁵ Site-ul Centrului de Resurse pentru participare publică găzduiește, la <http://www.ce-re.ro/acordul-de-parteneriat>, o scrisoare deschisă din partea Fundației Soros către Ministerul Fondurilor Europene, în care se solicită ca formatul de date deschise să fie metoda preferată pentru publicarea tuturor rezultatelor din cheltuirea fondurilor UE 2014-2020

¹⁶ S-ar putea utiliza Resurse Educaționale Deschise, despre care există o serie de articole publicate de APTI, la <http://www.apti.ro/taxonomy/term/640>.

ANEXĂ: METODOLOGIE

Ca o completare la auto-evaluarea guvernului, cercetători ai guvernării, cu o bună reputație, elaborează câte un raport de evaluare independentă pentru fiecare stat participant la OGP.

Acești experți folosesc chestionare și linii directoare comune pentru rapoartele independente OGP,¹ care se bazează pe o combinație de interviuri cu părțile interesate locale și analiză de birou. Prima variantă de raport este împărțită cu un mic grup de experți internaționali (numiți de Comitetul Director OGP), pentru o evaluare inter pares care să asigure păstrarea celor mai înalte standarde de cercetare și de diligență. Analiza progresului realizat în privința planului de acțiune OGP este o combinație de interviuri, cercetare de birou și feedback de la întâlniri cu părțile interesate neguvernamentale. Raportul IRM ia în considerare concluziile raportului de auto-evaluare al guvernului, precum și orice alte evaluări puse la dispoziție de către societatea civilă, sectorul de afaceri sau organizații internaționale. Fiecare raportor local organizează întâlniri cu părțile interesate, pentru a asigura o reprezentare corectă a evenimentelor. Din cauza constrângerilor bugetare și de calendar, IRM nu poate consulta toate părțile interesate sau afectate. Prin urmare, aspirând la transparență metodologică, acolo unde este posibil, IRM aduce la cunoștința publicului procesul de implicare a părților interesate în cercetare (detaliate mai jos, în această Secțiune). În unele contexte naționale, unde anonimul surselor (guvernamentale sau neguvernamentale) este necesar, IRM își rezervă capacitatea de a-și proteja sursele de informații. În plus, din cauza limitărilor inerente ale metodei, IRM încurajează comentariile publice asupra oricărui document național.

SELECȚIA PĂRȚILOR INTERESATE

Pentru România, selecția părților interesate a încercat să cuprindă administrația centrală și locală, sectoarele de afaceri și non-profit, cadrele didactice universitare și comunitatea tehnică. În scopul de a acoperi o răspândire geografică adecvată, raportorul IRM și-a coordonat unele dintre interviuri cu evenimente

existente, beneficiind de facilitarea binevoitoare a unor terțe părți. Astfel, din cele 14 discuții, numai una a avut loc online, celelalte cuprinzând reprezentanți ai mai mult de 20 de instituții publice, răspândite în șase din cele 42 de județe. Pe lângă ONG-urile care se ocupă în mod obișnuit de buna guvernare, integritate/ anticorupție și/sau drepturile omului, discuțiile cu activiști civici au inclus și organizații preocupate de dezvoltarea locală, sănătate sau discriminare etnică, respectiv dezvoltarea internetului și a tehnologiilor deschise. Sectorul de afaceri a fost destul de reticent în a furniza informații, în timp ce mediul academic a fost deschis la dialog.

ANONIMITATEA PARTICIPANȚILOR

La solicitarea unora dintre persoanele intervievate, numele acestora au fost anonimizate.

INTERVIURI

24 septembrie, discuție cu Cristian Tudorache, viceprimar al sectorului 3 din București—despre posibilitatea publicării proactive a datelor deschise, mai cu seamă în privința bugetului.

2 octombrie, discuție cu Andrei Petcu, Paul Chioveanu, Elena Calistru, reprezentanți ai organizațiilor Ceata, Active Watch, Funky Citizens—despre proiecte-pilot și care dintre ele ar putea avea legătură cu planul național de acțiune OGP [aceste organizații sunt serios implicate în OGP].

7 octombrie, discuție cu persoana desemnată pentru acces la informații, în primăria unui oraș, facilitată de MJ/SNA—datele deschise sunt asimilate (eronat) cu administrarea site-ului; lipsa de resurse umane afectează capacitatea administrativă de a publica proactiv orice informație.

16 octombrie, discuție cu Elena Banciu, persoană desemnată cu accesul la informații la ANRMAP,

facilitată de MJ/SNA—oarecare confuzie între informațiile specifice privind achizițiile publice și informațiile generale privind funcționarea Agenției; lipsa capacității de a consolida datele mai degrabă conform indicatorilor ceruți de părțile interesate, decât celor ceruți de lege.

16 octombrie, discuție cu Silvia Martiș Tăbușcă, lector la Universitatea Româno-Americană, Facultatea de Drept—datele deschise și/sau subiectul mai larg al accesului la informații sunt destul de absente din programă.

17 octombrie, discuție cu un activist civic din județul Suceava, facilitată de către Fundația Chance for Life—comunele nu resimt nevoia locală de date deschise, lipsind interesul și/sau capacitatea administrației publice locale [aceste organizații nu sunt implicate în OGP].

17 octombrie, discuție cu Andrei Tiut și Mihnea Dumitru, analiști politici afiliați cu Civitas Politics și Context Politic—confirmă nevoia de date publicate în format deschis, atât în seturi mari, cât și în seturi discrete [împreună, găzduiesc un portal alternativ, cu date din mai bine de 400 de sondaje de opinie la <http://contextpolitic.net/sondaje/>; o altă bază de date cu barometre de opinie publică, încă din 1994, găzduită de Fundația Soros, este disponibilă la <http://soros.ro/?q=node/1303>].

30-31 octombrie, tentative de discuții cu reprezentanții sectorului de afaceri prezenți la Târgul Inovațiilor Deschise, organizat de Biblionet—lipsa de interes a sectorului de afaceri față de OGP și/sau date deschise, cu excepția interesului în identificarea oportunităților de CSR (responsabilitate socială corporatistă) privind potențiale proiecte (pilot).

EMAIL

24-28 octombrie, corespondență prin email cu Andrei Nicoară/CPM, Andra Bucur/Fundația Soros, Andrei Petcu/Fundația Ceata și Bogdan Manolea/APTI, pe lista de discuții date-deschise@liste.ceata.org, despre recent lansatul portal date.gov.ro—clarificat statutul și acoperirea licenței oficiale OGL-ROM-1.0, spre deosebire de licența generică CC-BY-3.0-RO; confirmat că CPM/DSOD este precaută față de includerea în portalul oficial de date deschise a unor informații neoficiale, provenite de la inițiative private, deoarece acest lucru poate duce la ambiguitate în ceea ce privește acuratețea și autenticitatea datelor.

ATELIERE INFORMALE

10 octombrie, discuții informale cu consilieri locali și personal din primării din județele Ilfov, Călărași și Galați, facilitate de NDI—confirmat faptul că, la nivelul comunelor, nu există nici capacitatea, nici mijloacele/bugetul, nici cunoștințele/expertiza pentru a se relaționa cu planul de acțiune OGP.

18 octombrie, discuții informale cu activiști civici din București și reprezentanți ai Autorității de Management pentru Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, facilitată de Radu Nicolae/Centrul de Resurse Juridice—clarificat că lipsa seturilor mari de date, precum și a datelor discrete, impiedică asupra capacității de a proiecta politici publice non-preferențiale și nediscriminatorii [organizațiile de la acest eveniment nu sunt puternic implicate, dar sunt interesate de OGP].

DESPRE MECANISMUL INDEPENDENT DE RAPORTARE

IRM este un instrument-cheie prin care guvernele, societatea civilă și sectorul de afaceri pot urmări, bianual, evoluțiile guvernamentale și implementarea planurilor de acțiune OGP. Designul de cercetare și controlul calității acestor rapoarte se realizează de către Grupul de experți internaționali, format din experți în transparență, participare, responsabilitate și metode de cercetare în domeniul științelor sociale.

Actuala componență a Grupului de experți internaționali este:

- Yamini Aiyar
- Debbie Budlender
- Jonathan Fox
- Rosemary McGee
- Gerardo Munck

Un personal restrâns, cu sediul în Washington, DC, păstrează rapoartele de progres prin intermediul procesului IRM, în strânsă coordonare cu raportorii. Întrebări și comentarii despre acest raport pot fi adresate către personalul IRM, la adresa irm@opengovpartnership.org

¹ Întreg ghidul de cercetare este disponibil la <http://bit.ly/1jkisPj>



Independent Reporting Mechanism
Open Government Partnership
c/o OpenGovHub
1889 F Street NW
2nd Floor
Washington, DC 20006

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM